

ماتہ آئینہ

(د افسانو مجموعہ)

لائق زاده لائق

ليونى ته چا وئيل چي، ژوندون خه دے،
په خدا شو وئيل، ماتہ آئینہ، دہ

Ketabton.com

کتاب پېژندنه

- * نوم _____ ماتہ آئینہ (افسانې)
- * ليکوال _____ لائق زادہ لائق
- * د چاپ کال _____ جون ۲۰۰۹ء
- * شمېر _____ ۱۰۰۰
- * بيه _____ سل روپۍ (۱۰۰)
- * ټاټېل _____ بخش سنز جنګي محله پېښور
- * کمپوزر _____ ارشاد خان (پښتو اکېډمي)
- * چاپ ځائے _____ ضياء سنز پرنټيرز پېښور

خوړونکي :- د پښتونخوا د پوهنې ديره پېښور

د ملاوېدو درک

- ⊗ يونيورستي بک ايجنسي خېبر بازار پېښور ښار
- ⊗ دانش کتابتون محله ډهکي نعلبندي پېښور
- ⊗ د پښتو اکېډمي د کتابونو دکان پېښور يونيورستي
- او ددې ترڅنګه د کتابونو هر لوی دکان

زما دغه ساندي ساندي فکرونه

د

خدائے بخنبلي راحت زاخبلي ، خدائے بخنبلي مير مهدي شاه مهدي ، خدائے بخنبلي قلندر مومند ، خدائے بخنبلي امير حمزه خان شنواري ، خدائے بخنبلي ارباب رشيد احمد خان د محترم اجمل ختک ، د محترم گل افضل خان ، محترمي زيتون بانو او محترمي سلمی شاهين په درنو نومونو چا چي پښتو افسانه د سيالو سياله کره

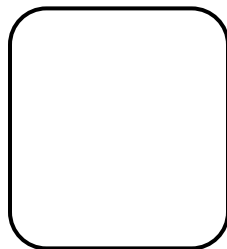
او

د نني دور د بناغليو پروفيسر اسير منگل ، ډاکټر زبیرت حسرت ، بناغلي عنایت الله ضیاء ، ډاکټر عرفان ختک او محترمي سيده حسینه گل په خوږو نومونو چي د افسانې د استاذانو په رنگونو کښي د نوؤ نوؤ لارو لټون کوي .

په درناوي

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

اعزاز

گرا نو مینہ والو ----

کہ ہر خوزما تعلق د پښتو د مردم خیزی خاوری، درہ آدم خیل،، سرہ دے۔ خوزما د ژوند زیاتہ برخہ د خپلی خاوری او خپل کور کلی نہ لری په متحده عرب امارات کښی تېره شوی ده۔ بیا هم د خپل وطن او خپلو خلقو سرہ مینہ هر وخت زما په زړه او ذهن کښی ژوندی پاتی ده او ژوندی به وي۔ د شعر و ادب سرہ زما د ورکو والی سرہ مینہ پاتی شوی ده او ---- دې مینې، دې تعلق ---- ماتہ، فنکاری،، او خود لہ۔ ما ل شعوری طور د دې صدی د لئو فنکار، خیال محمد،، نہ اثر اخستے دے۔ او بیا چي کله ما د استاد غلام علي زوي بناغلي ارشد علي په تړون د لائق زادہ لائق سرہ اولیدل --- نو داسې داسې احساس راتہ اوشو لکه چي دوئي زما نہ ورک وو۔ زه کہ هر خو کوشش او کړم خود بناغلي لا ئق زادہ لائق د شاعری، د هغه د عاجزی، د هغه بی غرضی او د هغه بی کچه خلوص احاطہ په لفظونو کښی نشم کولے۔ زه

چې د دوئي غزلې د دوئي سندرې لولم نو داسې گڼم لکه چې
دا هر څه ئې هم زما دپاره ليکلي دي۔

د لائق زادہ لائق شاعري ددې دور ، ددې وخت مکمله
ترجماني کوي او دغه وجه ده چې د ددې فکر په ټوله
پښتونخوا څه چې په ټوله نړۍ کښې مشهور دے۔

،، ماتہ آئینہ ،، که د افسانو مجموعه ده خوبيا هم په
دې باندې د لائق زادہ لائق شاعرانه رنگ غالب دے او په دغه
شاعرانه او فلسفيانه رنگ کښې هر څوک خپل خپل مخ
ليدے شي۔

ما دپاره دا اعزاز بس دے چې زه په خپل دوستانو
کښې دا ،،لوتے انسان،، هم لرم۔ زما دا دعا ده چې د دوئي
دغه ادبي هلې ځلې دې لانورې هم پياوړې شي۔ چې پښتانه
ليکوال ، پښتانه فنکاران ترې استفاده کوي۔ زه درنه د لائق
زادہ لائق هم په دې شعر اجازه غواړم چې :-

خبر که زه خفه شم خوياران دې خفه نشي
خدایه دا مې سوال دے يو انسان دې خفه نشي

په مينه او افتخار

محمد عباس خان

شارجه، متحده عرب امارات

خپله افسانه

زۀ چي کله کله يوازي ناست يم نو سترگي پتې کړم او د خپلو ناقراره فکرونو په جلب کبني تر ډېره لرې لرې پوري لار شم - او بيا زۀ يوې داسې دنيا ته اورسم چرته چې ،ژوند ، د مينې او سکون سندرې وائي چرته چې د يو بې وسه او بې کسه ، مينې ، ، يوه سلگي هم په ټول کائنات کبني زلزلې راولي - چرته چې نۀ څوک د حالاتو او وختونو ،جبر ، ، پېژني او نۀ څوک د ظلم او زياتي د تصور سره آشنا وي - دلته د فطرت په غېږه کبني بڼکلاگانې او بنائستونو يو بل له جوختې غاړې ورکړې وي - دلته د محرومي تصور کول هم ډېره لويه گناه

گنله شي - زه د يوې وړې ذرې غوندې په دغه بڼكلاگانو كښې
اوتر اوتر گرځم او بيا مې دغه لېوني فكرونه نور هم لږې بوځي
دومره لږې چې زه د خپل ځان نه هم ورك شم - زه او زما ځان د
يوبل په تكل كښې سرگردانه گرځو - او بيا چې كله زه د
,,لاشعور،، نه د ,,شعور،، په درشل قدم ږدم نو تيندك
وخورم او دغه تيندك سره مې سترگې او غږېږي شي چې گېر
چاپېره وگورم نو هر خوا د ظلم او وحشت لمبې بلې بڼكاري -

په دغه لمبو كښې د يو بې وسه او ناقراره ژوندون وړې
وړې سلگۍ ,,سپريتوب ،، په چپه خوله اوري - د حالاتو د جبر
د لاسه د مئينانو د ژوبل ژوبل زړونو هره يوه څرېكه زما د زړه
تل ته رارسي او بيا چې زه كله د نيمگړو نيمه خوا ارمانونو په
ورانهديره كښې ځوړند سر ولاړ ملامته ,,احساس ،، ته
وگورم نو د خيالونو او فكرونو لږې مې تار په تار شي - زما د
,,امېد ،، آئينه په زمكه راپرېوځي او سره د راپرېوتو توتې توتې
شي -

زه په دغه ماته ,,آئينه ،، كښې ځان ته وگورم ځان راته
توتې توتې بڼكاره شي د خپل ځان نه او پرېرم د هر وېښته نه
مې خوله روانه شي زه په رپېدونكو لاسونو قلم راواخلم دا هر
څه وليكم - څوك ورته شاعري وائي او څوك ورله د افسانو نوم
وركړي - خوزه د شاعري او د افسانه نگاري د رموزو سره

یادگیرنہ

ددې افسانو ټول کردارونه فرضي دي که

کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د

ژوند د رښتنې واقعي سره مناسبت لري نو

دا به قطعاً يو اتفاق وي ځکه چې ليکوال د

ټولني خبره کوي د چا د ذات نه.....

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

ترتیب

۱۲	تندرونہ	*
۲۰	ماتہ آئینہ	*
۲۵	د شپہ سیورے	*
۳۱	ما معاف کرہ	*
۳۷	شناختی کارہ	*
۴۱	تیتہی سترگی	*
۴۵	خادر	*
۵۲	لیکوال	*
۶۵	خیالے	*
۷۲	تہینکس گاد	*
۷۷	اخبار	*
۸۱	تصویر	*

۸۸	قتل	*
۹۴	استاذ گھاڑے واپس کرہ	*
۱۰۰	اوچھی اوہنکی	*
۱۰۵	اخري خط	*
۱۱۴	انصاف	*
۱۲۰	پہ تول پورہ	*
۱۲۷	مور	*
۱۳۲	د کور غل	*

تندرونه

د گل مرجانی په سترگو کبني ناقلا ره اوبنکې تلې
راتلې . هغې ته نه خو د شپې د توري تيارې احساس ؤ او نه د
موسم د ناکړدو نه خبر وه . نه ئې د اسمان په برېښنا څه کار ؤ او
نه ورسره د ځان فکر ؤ . خو چې کله به ئې په لرې واورينو څو کو
د تندر د پرېوتو اواز واوړېدو نو اسمان ته به ئې د حسرت په

نظر وکتل او داسې به ئې محسوسه کړه لکه چې دغه تندر و نه د هغې په زړه پرېوځي .

هغه د خپلې خیمې نه بهر ولاړه وه . کله به چې د اسمان برېښناد خیمو په کلي خوره شوه نو گل مرجانې ته به خاموشه او خالي کوڅې تر نظره شوې په هر لوري چپه چپیا خوره وه . خودهغې روح ناقلاړه ؤ کله به ئې اسمان ته کتل او کله به ئې په لنډ نظر خپلې خیمې ته کتل چې پکښې دلا تین تته ریا خوره وه

د گل مرجانې څوارلس کلن زوئې ،، شین گل ، ، د موسم نه بې پرواه په ژور خوب اوډه ؤ خود هغې ماشومه لور ،، وړمه ، ، لاهغسې وینه وه . گل مرجانه د څه سوچ کولو نه پس په درنو قدمونو خیمې ته راغله په خپلې لور راتیتیه شوه او په تندي ئې ښکل کړه خود ،، وړمې ، ، تبې لا اوس هم د کمېدو نوم لانه اخستو . د هغې په سترگو کښې د بې وسې اوبښکې لړۍ شوې . ځان سره پټه پټه وژرېده . هغې خپلې ماشومې لور ته څه وئیل غوښتل چې بیا ئې د تندر د راپرېوتو اواز واوړېدو اوبښکې ئې په خپل خیرن شلیدلي پیڅکي اوچې کړې . او بیا د خیمې نه بهر راووته . اسمان ته ئې وکتل او د وریځو زغلیدو سره د هغې فکرونه هم په شا وزغلبدل . هغې ته یاد شول چې ،، سید اغا ، ، به هغه په ورکوټوالي څومره چیرله او چې کله به ئې ورته د واده خبرې وکړې نو دا به وشرمېده او ورته به ئې

وئیل چي د ،، ماما زويه ، ، ما سره دا خبري مء كوه - د ژوند هېخ پته نه لگي ، ، او بيا هغه ورځ هم راغله چي گل مرجانه د سيد اغا كور ته په سره ډولي كښي راغله - په هغه ورځ گل مرجانه څومره خوشحاله وه دومره چي هغې ئي تصور هم نه ؤ كړي -

د واده نه پس به چي اغا سحر وختي دفتر ته لاړو نو گل مرجانه به ورته تر مابنامه پوري په دروازه كښي ولاړه وه - او چي تر څو به اغا كور ته نه ؤ راغلي - گل مرجانې به گوت اوبه قدرې هم نه څښلې - اغا خو څو څو ځله پوهه كړه چي ،، لېوني زه خو په دفتر كښي ډېر څه وخورم وڅښم ته ولې داسې ځان وږي تږي ساتي ، ، گل مرجانه به ورته په خندا شوه او ورته به ئي وئيل چي ،، د ماما زويه تانه بغېر مي هېخ شي ته هم زړه نه كېږي اغا به د مينې په ډكو سترگو گل مرجانې ته وكتل او بيا به دواړه د خندا نه شنه شول -

او بيا چي كله د گل مرجانې غېږه په شين گل ډكه شوه نو مينه نوره هم سېوا شوه - گل مرجانې ته هغه شپه هم ياده شوه چي كله اغا ساه نيولې كور ته راغې او گل مرجانې ته ئي ووي چي ،، زمونږ په پاكه خاوره استعماري قواؤ قدم ايښي د د - د ترور لوري اوس وطن ته د قرباني ضرورت د د - ته راته ووايه چي زه څه وكړم - د گل مرجانې په سترگو كښي غټي

غٹیپ اوبسکی راغلی۔ زپہ ٹی بی اختیاره غوندی ودانگل او په رپدونکو شونہو ٹی اغا ته ووی۔ د ماما زویه زہ پبنتنه یم زما په رگونو کبسی هم د ننگیالی پلار وینه زغلی۔ په دی جهاد کبسی ما د خان نه بیله مہ گنه۔ اغا یوه اوږده ساه رابنکله لکه چې زپہ نه ٹی ډپر لوتی بوج سپک شوی وی۔ بیای په خپلو شونہو ژبه رابنکله او په نبتی اواز کبسی ٹی ووی، د ترور لوری ستا جدائی ډپرہ گرانه ده، خوددی نه بغیر بله لار نشته چې تا او شین گل نورو مهاجرو سره یو ځای پاکستان ته لاړ شی۔ فکر مہ کوه زہ به هم ډپر زر درشم۔ ډپر زر،، دای ووی او مخ ٹی بل خوا وارولو۔

گل مرجانی ته هغه ورځ هم یاده شوه۔ چې سید اغا هغه یوی قافلې سره ملگری کره۔ گل مرجانی مخ په دواړه لاسونو کلک نیولے و او چې کله ٹی صبر جوابی شونو په بق بق وژرېده قافله د کوزې پبنتونخوا په لوری روانه وه۔ سید اغا د لاس په خوزولو هغې ته په مخه بڼه وئیل او گل مرجانی خپل گران افغانستان ته په اخري نظر کتل او وړو وړو سلگو سره ٹی وئیل،، زما د پلار نیکه وڼه په ځدای دې سپارم،،۔

گل مرجانه خپل زوی شین گل سره پبڼور سره نزدی یو کیمپ ته راغله۔ د ډپرو منتونو او زارو نه پس ورته یوه خیمه ورکړه شوه او هغې ایله د سکون ساه واخسته۔ د راشن دپاره

ئې روزانه د متعلقه واکمنو ستغې سپورې اورېدې خو په زړه
ئې زغم تېرولو۔ د هجرت په څلورمه مياشت ئې لور وشوه ۔
،، وږمه ،، چې ايله د دريو کالو شوه نو د مور نه ئې د پلار
پوښتنې شروع کړې ۔ خو گل مرجانې به هر ځل هغې له دلانسي
ورکولې او د شپې به ئې ورته د اوده کېدو نه وړاندې د پلار
قيصې کولې ۔ وږمې به د مور په غېږ کېنې سر ايښودے و او د
خپل بابا په فکر کېنې به اوده شوه ۔

گل مرجانې د اسمان په مخ وريځې څارلې او د ماضي
ددغه يادونو په جلب کېنې دومره لرې تلې وه چې ځان ترې هم
ورک و ۔ د هغې په سپين مخ تودې تودې اوښکې يو بل پسې
زغلبدې ۔ چې ناگهانه ئې په اوږه چالاس کېښودو ۔ هغه
وبوږنېده او چې په وار خطايي ئې مخ شاته راوړولو نو
خوبولې شين گل ولاړ و ۔ گل مرجانې زر زر خپلې اوښکې اوچې
کړې او په غريو نيولي اواز کېنې ئې ووي ،، بچيه ته ولي وينس
شومے ئې ،، ، مورې دا تپوس زه تانه کوم چې په دې نيمه شپه
کېنې ته د خيمې نه بهر په اسمانونو کېنې څه لټوي ،، شين
گل په ژور نظر مور ته وکتل ۔ سيلی ۔ نوره هم سپوا شوه ۔ گل
مرجانې زوي له هېڅ جواب ورنه کړو ۔ او په درنو قدمونو د
،، وږمې ،، خواله لاړه ۔ لس کلنې ماشومې ،، وږمې ،، سترگې
وغړولې ۔ مور په تندي ښکل کړه او شين گل پوهه شو چې مور

مې د وږمې د تبې دلاسه سرگردانه ده - زر زړې خپل خادر
 راواخستو او چې کله د خيمې نه بهر وتو نو مور د پلو نه
 راونيوؤ ، په دې نيمه شپه چرته خې ، ، مور ترې په هېبت
 پوښتنه وکړه ، زه ورځم چې د خور دپاره څه دوائې راپيدا
 کړم ، شين گل ساه نيولي ووي گل مرجاني يو سوږ اسوبلې
 وکړو - شين گل ئې خپلې خوا ته رانزدې کړو - او په ژرغوني
 اواز ئې ووي چې ، کم عقله په نيمه شپه دوائې چرته ده ، ،
 هغې په يو لنډ نظر وږمې ته وکتل او بيا د يو ساعت دپاره فکر
 يوړه - هغې شين گل ته د ډېر سوچ نه پس ووي ، ته د وږمې
 سره کښېنه زه دا د مې راځم ، ، شين گل به څه وئيل چې مور ئې
 په شغ د خيمې نه ووته او شين گل غلې ولاړ پاتې شو -

د اسمان برېښنا نوره هم سپوا شوه - د باران شاخکي
 ورو ورو سپوا کېدل او گل مرجاني د اسمان په برېښنا کښې د
 خپل نامعلومه منزل لارې لټولې - هغه چې کله د مقبرې خوا ته
 ورسیده نو پښه نيولې شوه - هغې داسې محسوسه کړه لکه چې
 په اوږو باندې ئې يو دروند اسماني بوج راپرېوتی وي - گل
 مرجاني د اسمان په برېښنا کښې قبرونو ته وکتل - هغې ته په
 قبرونو ولاړې شنې او سپينې جنډې داسې ښکاره شوې لکه
 چې دې پورې خاندي - هغه په يو ځای اټاله ودرېده -

دغه ساعت په لرې غرونو يو بل تندر راپرېوتو او دغه تندر سره چې په قبرونو کومه رڼا خوره شوه نو گل مرجانې پکښې خپل سيد اغا هم وليدو . چې سپينې جامې ئې اغوستې وې او د خدا نه شين د گل مرجانې په لور را روان ؤ . د گل مرجانې په ټول وجود وېبسته نېغ ودرېدل . چې کله به اسمان وبرېښېدو نو هغې به سيد اغا هم د خدا شين ليدو . او چې کله به تياره خوره شوه نو سيد اغا به په دغه تيارو کښې ورک شو . څه ساعت تېر نه ؤ چې د لالتين يوه تته شان رڼا په دغه ځول کښې ښکاره شوه . گل مرجانه نوره هم خوله خوله شوه . رڼا د هغې خواته نژدې راغله . هغه شين گل ؤ په وار خطايي ئې مور ته ووي موري ! زر واپس شه په وږمې څه چل شوم دے .

گل مرجانې چې يو ځل بيا د مقبرې لور ته وکتل نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې سيد اغا د مړو په خنداگانو کښې ورک شوم وي . په درنو قدمونو خيمې ته راورسيده او بيا چې د لالتين په تته رڼا کښې په وږمې رابښکته شوه نو وږمې ورو غوندې سترگې وغړولې او دومره قدرې ئې ووي ،، موري بابا به مې کله راځي ،، هغې ،، وږمه ،، خو څو ځلې ښکل کړه سترگې ئې د اوښکور اړکې شوې او څه جواب ته ئې خوله جوړوله چې د خيمې نه بهر ئې د سيد اغا خدا واړيده

هغې په وار خطايي کښې شاته وکتل او چې بيا ئې مخ وږمې
ته راگرځولو نو د وږمې سترگې وازې پاتې شوې وې. لکه چې
د خپل ناليدلي پلار د راتلولارې ته گوري.

تۀ رانغلې زۀ داستا په انتظار ووم
په ککو کښې مې ارمان شو سترگې سترگې

ماتہ آئینہ

لکہ د نور کلہ پہ شان دا ہم د لاهور یو عام مازیگر
ؤ۔ تہول بنار پہ لوگو کنبی پتہ ؤ۔ ولې د شاہی جومات پہ لوپو
منارو لاوس ہم د شفق رنگونہ واضحہ بنکار بدل۔ ددغہ
رنگونو پہ سیوری کنبی چا پہ خوند خوند د قرآن پاک تلاوت
کولو او شوک د مازیگر د نمائحہ نہ پس د امام صہب خبرو

اور بدو ته غلي ناست وو۔ بلخوا جومات سره په ډېره لږه فاصله کښې د ,, شاهي محلې ,, خنداگانې هم واضحه اورېدې شوې۔

چې څنگه څنگه د ورځې په مخ د تورې شپې تور څادر خورېدو نو د گونگروگانو شرنگا سره خنداگانې نورې هم سپوا کېدې۔ خودا څه نوې خبره نه وه۔ شاهي محلې د ډېرو کلونو راسې د ژوند دا تماشي ليدلې وې۔

,, ضمير گل ,, به د هغه ورځې نه هر مازيگر په شاهي محلې کښې ځوړند سر روان ؤ۔ کله نه چې هغه د خپل کلي نه لاهور ته راغله ؤ۔ نو د ډېر کوششونو نه پس ورته معمولي غونډې نوکري په لاس ورغلې وه۔ هغه د شاهي محلې نه څو قدمه قبلې اړخ ته يو کوارټر په کرايه نيولې ؤ۔ دغه کوارټر که هر څو تنگ ؤ خو چې ضمير گل به ورته د ماښام په خره کښې سترې ستومانه راغې او په کت کښې به خور وور پر بوتونو داسې به دمه شولکه چې د مور غېږه کښې ئې سر اېښودې وي۔

ضمير گل د شاهي محلې د ,, ادا بو ,, نه ښه خبر ؤ خو غريبې ئې لويه مجبوري وه۔ او ددغه مجبوري د مخه هغه په خپله وره کمره کښې يو اړخ ته د خپلې ,, مينې ,, عکس لگولې ؤ او بل اړخ ته ئې يوه ,, آئينه ,, لگولې وه چې ضمير

گل به ور کنبی کله کله د خپلې جل وهلې ځوانی څارنه کوله او چې کله به ئې د زړه تارونو د شاهي محلې نغمه وچپرله - نو ضمیر گلابه د خپلې ،،مینی،، عکس ته وکتل - خپلې حیا او پښتو به ورله سترگې ښکته کړې او ضمیر گل به زر غوړونو ته گوتې یوړې ،،توبه خدایه توبه ،، هغه به د ځان سره ووي -

دا د هغه د کلونو معمول ؤ خونن د هغه زړه ډوب ډوب کېدو د خپل کار نه وختي راووتو او تر ډېره ناوخته په شاهي محله کنبې سترې سترې گرځېدو - کله به د خورو اوربلونو تماشې ته ودریدو کله به ئې د گونگروگانوشپنگا سره د زړه درزا سپوا شوه او کله به ئې د شاهي محلې غټ خیتو د لالانو ته په ژور نظر لاندې باندې کتل - د هغه ذهن ته به ډېر داسې سوالونه راغلل چې د جواب په چل به ئې نه پوهېدو -

د ماښام تیارې په خورېدو وې او ضمیر گل ساعت پس خپل کوارټر ته اورسېدو - هغه په مات زړه د کوارټر دروازه خلاصه کړه - او د خور اسمان لاندې په کت کنبې داسې خور وور پرېوتو چې پېزار ویستو ته ئې هم خیال نه شو - په اسمان کنبې ستورو پټ پټانې شروع کړي وو - ضمیر گل دغه ستورو پسې سترگې گرځولې شپه په غزیدو وه خو ضمیر گل له بیخي خوب نه ورتلو - هغه بیا بیا اړخونه بدلول - د څه ساعت دپاره ئې یو ځل بیا اسمان ته وکتل - هلته وریځې یو بل پسې

زغلبدي اوضمير گل داسي محسوسوله لکه چي ٿول اسمان
 په منڊو شومے وي۔ بيا وريخو په دغه منڊو کښي يوبل
 له جوختي غاڙي ورکړي او گٽان گٽان د ضمير گل د سر
 د پاسه جرگه جرگه شوي۔ د هغه ساه ډوبه ډوبه شوه۔ مری ئي
 ونښته۔

» وريخي ، ، د هغه په ذهن کښي الول کېدي هغه
 راپاخېدو دوه دري گوتيه اوبه ئي په ډېر زور د مری نه تيري
 کړي۔ او بيا د شپي په توره تياره کښي په درنو قدمونو بهر
 ووتو۔ هغه ته د کوارټر د بندولو خيال هم راغی او لږه شيبه پس
 په داسي حال کښي کوارټر ته واپس راغی چې » د زړه درزا ، ،
 ئي نوره هم سبوا شوې وه۔ د هغه په هر رگ کښي زلزله وه۔ د
 تندي خوله ئي اوچه کړه او بيا نېغ کمرې ته ننوتو هغه په
 » آئينه ، ، کښي د ځان کتو دپاره لکه بت اورېدو خو ، ، آئينه ، ،
 په مينځ بيله شوه۔ ضمير گل خپل ټوټي ټوټي مخ ته نه شو کتلے
 ساه ئي راماته شوه او په وارخطايي ئي ، ، عکس ، ، ته مخ
 راواړولو۔ ، ، عکس ، ، هم ضمير گل سره سترگي ونه لگولے
 شوي او په درز پر مخي راپربوتو۔ ضمير گل په درنو قدمونو
 ، ، عکس ، ، ته نژدې ورغلو۔ په رپېدونکو لاسونو ئي عکس
 راپورته کړو او چي کله ئي د عکس سترگو ته وکتل نو د خولي

نہ ئی بی اختیارہ کریکہ ووتہ حکہ چہ ،، عکس ،، ٲول پہ وینو
کنبی لہلے شوے ؤ۔

چہ مہ د فکر آئینہ ماتہ شوہ
اوس بہ د خان تصویر پہ خہ کنبی گورم

د شپي سيورے

توله ورخ واورې وريدلې وې خود اسمان په مخ لا اوس
هم توري او گوري وريخې گرځېدې راگرځېدې . کله کله به
اوبنان اوبنان يو خوا بل خوا روانې شوې او په مينځ کښې به
ئې سپوږمۍ داسې مخ رابنکاره کړو لکه د ډبر عمر سترونده
پښتنه چې د دروازي په چوند کښې مخ رابنکاره کړي . شپه

یخہ وہ او د سپورمی۔ پہ تته رنا کنبی گبر چاپبرہ غرونہ داسی
 بنکار بدل لکہ چہی د سپینو واؤرو لوئے لوئے بتان د خاموشی۔
 پہ ژبہ یوبل تہ ډہر څہ وئیل غواری۔ چہی شپہ پہ غزیدو شوه نو
 ورسره نری نری یخہ سیلی۔ راوالوتہ۔ خو ساعت تیر نہ و چہی
 ددغہ سیلی۔ رفتار پہ سپوا کبدو شو او بیا دومرہ سپوا شوه
 چہی د څول شکل ئی اختیار کرو۔ تورو او گورو وریڅو یوبل له
 نورې ہم جوختې غارې ورکړې۔ گبر چاپبرہ داسی نورہ تیاری
 خوره شوه چہی د ژمی شپہ ترې ہم ویریدہ۔ او چہی کلہ به سیلی۔
 د کلي پہ کورونو کنبی چورلک وخورو نو د تاخونو لوبنی به په
 زمکہ داسی راغورز بدل چہی اواز به ئی تر لرې لرې پورې
 اوریدے کبدے شو۔ د کلي سپو به د اسمان بر بنیدو تہ و غپل
 خو یخنی۔ به ورله زر خولپې تپې کړې۔ کلہ کلہ به چرتہ لرې د
 ونو د بناخونو د ماتېدو او د کچه د پوالونو د غورزېدو اواز ہم
 راغے۔ خونہ پہ څول او طوفان کنبی کمے راتلو او نہ فطرت د
 چا د جونگرو پہ وراښدو ملالہ و۔ څہ ساعت پس سیلی۔ سرہ د
 باران غت غت څاڅکي داسی کارۍ واږۍ راپر بوتل۔ لکہ چہی د
 ډہر زغم او صبر نہ پس د یو مئین په مخ ناقرارہ اوبسکې کړې
 وږې روانې شي۔

په دې څول او طوفان کنبی سیالہ د ځان نہ بی پروا د
 لوتی مقبرې په بن کنبی د لوئے چنار ونې لاندې ولاړه وه۔ سیلی۔

د بن ټولې ونې ټېل ناټېل کولې او کله کله به ئې د سيالې د مخ نه څادر هم پورته کړو. خو هغې به څادر په سر سم کړو او په توره تياره کبني به ئې تور اسمان ته وکتل. چې کله به د سيالې زور سره د بن د ونو شور په فضا گانو کبني خوریدو نو سيالې به داسې محسوسوله لکه چې هغوي هم د چا په بې وسۍ ژړا کوي.

هغې به دغه ژړا اورېده او ورسره به ئې په سپين مخ د حسرت او ارمان اوبنکې لړۍ کېدې. چې شپه نوره هم وغزېده نو د مقبرې په مېنځ کبني يوه رڼا بنکاره شوه. سياله وپورنېده رڼا ته ئې په غور وکتل. رڼا په دغه ځول او طوفان کبني څه ساعت په ځانې ولاړه وه. او بيا د هغې په لور را روانه شوه. په رڼا پسې شاته يو سيورې را روان ؤ. ځول دنيا په مخه اخستې وه. او سياله دغه سيوري ته فکر وړې وه.

رڼا چې کله د چنار لاندې له راغله نو د سيالې نه په څه فاصله باندې ودریده. ولې سيوري لاوس هم د مقبرې په ونو کبني د سيالې په ټال جوتې خوړې. سيالې ساه رابنکلې وه. ولې په خپلو وړو سلگو ئې اوس هم لاس ننه رسېدو. ،، ته څوک ئې ،، سيوري پوښتنه وکړه. د سيالې ټول وجود وپورنیدو. په يخه يخنی کبني ئې په تندي توده توده خوله راماته شوه. په رپېدونکو شونډو ئې ووي ،، زه --- زه سياله يم د خان بهادر

لور،، سیوری یو اوږده ساه رابنکله او سیالی د هغه د ساه گرمي محسوس کړه. په دې ځول او طوفان کښې دلته څه کوي،، سیوري بیا پوښتنه وکړه. سیاله ټوله خوله شوه. بې اختیاره ئې د خولې نه وختل،، زه په... زه په خپل گل باچا پسې راغلي يم،، څوک گل باچا... د چا گل باچا،، د سیوري په لهجه کښې تجسس و. وار خطايي وه.

سیالی نه غوښتل چې وړاندې څه ووايي خو ناقراره سلگو ئې د زړه خبره خولې ته راوسته هغې په غور سیوري ته وکتل او بیا ئې ټوله قیصه بیان کړه. هغه قیصه، کومې چې د سیالی ژوند ناقراره کړم و. او ځان ورته مجرم ښکارېدو. د هغه گل باچا قیصه څوک چې په سیالی مین و. خو غریب و او ځکه نو چې کله د خان بهادر خان زلمه زوئ د هغې د مینې په دنیا شکمن شو نو د داسې ځول او طوفان په شپه ئې په چارو توتې توتې کړم و. او د هغه لاش ئې بیا د کلي لوتلې نهر ته اچولې و. خو د قاتل پته ئې ځکه نه وه لگېدلې چې د کلي په تانې کښې د هغه د بودا او غریب پلار د خبرې اورېدو دپاره هېڅوک هم نه وو. دا راز صرف او صرف سیالی ته معلوم و. خو غږ ئې ځکه نه شو کولې چې په کور کلي کښې ئې د پلار نیکه په لمن داغ لگېدو.

د گل باچا د مرگ نہ پس به چي کله هم د ځول او طوفان شپه وه نو سياله به مقبرې ته راتله او ترنيمو نيمو شپو به د لوئي چنار د ونې لاندې ولاړه وه - او د خپل ارمان په مزار به ئې اوبنکې تويولې - سيالې چې د گل باچا د اخري سلگو قيصه کوله نو پخپله هم سلگو نيولې وه - خو چې زړه ئې راډک شو نو بق بق په ژړا شوه - د هغې ژړا سره اسمان ډېر زيات وېرېښېدو او د سيالې سترگې د سيوري په مخ پرېوتې - د هغه گرېوان شلېدلې ؤ - د هغه سر سرتور ؤ او د ږيرې وينتۀ ئې گله ډو ډو - په يولاس کښې ئې رڼا نيولې وه او په بل لاس ئې خپلې اوبنکې اوچولې -

د سيالې خوله وازه پاتې شوه - بيا ئې په وار خطايي ووې - ،، بابا ته خو هم ژاړې ولې ،، سيوري به لاشۀ جواب ورکولو چې ځول او طوفان نور هم سپوا شو - ورسره د باران کږې وږې شيبې هم راغلې - په مقبره کښې د ونو د خانگود ماتيدو او دمړو د خنداگانو اوازونه سپوا کېدل - رڼا د سيالې د مخ نه ورو ورو په بيرته روانه شوه - او هغې رڼا پسې روان سيورم هم وليدو - د هغې ټول وجود د ويرې نه خوله خوله ؤ او ذهن ته ئې ډېر سوالونه راتلل - رڼا چې کله د قبرونو مينځ ته ورسیده نو د څۀ ساعت د بليدو نه پس مړه شوه - د مړو خنداگانې نورې هم سپوا شوې او بيا چې سبا شو نو د کلي

خلقود برچم،، شمالے کاکا،، د خیل خوانی مرگ زوئے،، گل
باچا،، د قبر سر ته مریا موندو۔

په سلگو کنبی هم اظهار کولے نشي
لویه خدایه خوک مجبوره پیدا نکړې

ما معاف کرہ

،، ما خو پہ خو خُله قسم و کرو ماریہ زہ... زہ پہ
دہرو زیارتونو و گرخُدم - دہری توبہ می وویستی ولی زہ
بادشاہ دے خُکہ نو مانہ هر وخت ،تا،، غواری - تا ماریہ
صرف او صرف تا... زہ نہ پوهپریم چہ تا نہ خنگہ زہ صبر کریم
اخر خنگہ؟ ... تہ چہ ماتہ پہ چپله خوله داسی خواہہ خواہہ

گوری نو لبونے زپہ می ڊپر خہ غواری... ولی زہ هېخ نہ شم
 کولے... زما معصوم ارمان دا کله منی چپ زما او ستا تر
 مېنخہ ڊپره لویه فاصله ده تا په نازونو کبني سترگې غړولي
 دي او زه په غمونو کبني رالوئے شوے يم... زه خود خاورود
 داسې کچه کور اوسېدونکے يم کوم کور چپ په ټول عمر کبني
 د خوشحالی خوب هم نه دے ليدلے... منم چپ زه تاله محلونه
 نه شم جوړولے... ولی د زپه په محل کبني می د ڊپرې مودې
 راسې ساتلې ئې... زما په هره ساه کبني او زما د وينې په هره
 قطره کبني ستا مقدس ارمان خوندي دے... ماريې ما که
 خدائے پاک ته په سلگو سلگو ژړلي دي نو زما هرې سلگی او
 هرې اوبنکې ترې نه ستا سوال کرے دے... د خپلې هرې
 خوشحالی په بدل کبني د خپلې هر تمنا او هر خواهش په بدل
 کبني خو ماريې ته خاموشه ولی ئې؟ خه خو ووايه کنه... دا
 خاموشي... دا خاموشي خو ما خوري... خه خو ووايه کنه اے
 بس دمره چپ يو خل راته،، خپل،، ووايه... بيا می هېر کره... د
 همېشه دپاره... زه درته منت کوم... ماريې منت درته کوم... ته
 ... ته گوري نه؟... د حالاتو او وختونو سپوري مونږ پسې دي
 ... زه ویرېرم... زه... زما په وجود خو... زما په وجود خو
 توده توده خوله راماته شوه... ماتہ الله هو ووايه... ما اوده کره
 ماريې ما اوده کره ته... ته زما په سينه سر کېرده... او... او

ہم دغہ شان چہ مالہ خوب راشی چہ زہ اودہ شم ماریہ چہ زہ اودہ شم ،،۔

ہغہ سترگی پتہی کرہ او د ماریہ تصویر ئی سینہ پوری جوخت کرو۔ د ہغہ ورو ورو سلگو ہغہ دخیال پہ نیلی۔ سور کرو۔ او د حسرتونو او ارمانونو پہ جلب کنبہ ئی ډپر لرہ بوتلو۔ ډیوہ لاوس ہم د ہغہ سرتہ بلیدہ۔ باران کم شومے و خو چہ کلہ کلہ بہ شیبہ تیزہ شوہ۔ ہغہ بہ داسی محسوسہ کرہ لکہ چہ پہ کوتہ خوک مندہ وھی د ہغہ ټول وجود بہ پہ رپیدو شو او د ماریہ تصویر ئی سینہ سرہ نور ہم جوخت کرو۔

،، ماریہ ،، د ہغہ ډپرہ مودہ راسی خوبنہ وہ ولہ نن ئی پہ زہ بی اختیارہ اوربدلی وہ۔ ہغہ تہ د سپورمی پہ رہنا کنبہ د ماریہ خبری ریادی شوی۔ ہغہ پہ دغہ شپہ ہم ډپر ژرلی وو۔ ولہ ماریہ تہ پتہ نہ وہ بیا ورتہ د ہغہ ټول خطونہ ریاد شول چہ پکنبہ مینہ وہ او د مینہ غونبستنہ وہ۔ ہغہ بی اختیارہ اسویلی کول چہ ناگہانہ چا دروازہ وټکولہ۔ ہغہ سترگی وغرولہ ډیوہ ئی راواخستہ او پہ درنو قدمونو دروازی لہ ورغے۔ د ہغہ پہ مخ اوبسکی روانہ وې دروازہ بیا بیا وھلے کبدہ اوچہ کلہ ہغہ دروازہ خلاصہ کرہ نو ھلتہ خوک ہم نہ وو۔ د شپہ پہ تورہ تیارہ کنبہ د باران شپو یوبل پوری خندا کولہ۔ ہغہ د خہ ساعت دپارہ پہ دروازہ کنبہ شکمن شانتی ولار و او

د ڊيوې په تته رڼا کښې ئې اخوا د پخوا کتل - بيا ئې دروازه بنده کړه او لا کمرې ته رارسېدلې نه ؤ چې دروازه بيا ووهلې شوه خو دا ځل ورسره د ماريې اواز هم ملگرے ؤ - ، شابه دروازه بېرته کړه ټوله لونده شومه ، ، د هغه د پښو نه لکه چې زمکه تختيدلي وي - د کمرې په مينځ کښې اټاله ودریدو اواز بيا راغے ، ، هسې دې دومره يادولم شابه دروازه بېرته کړه ، ، هغه د ماريې اواز اورېدو ولې نه پوهېدو چې څه وکړي - په زړه کښې ئې ډېرې وسوسې تلې راتلې - د دروازې درزېدل ورو ورو سېوا کېدل او ورسره د ماريې د ژړا اواز هم راتلو -

هغه يو ځل بيا ډيوه راواخسته د باران شېبې بڼې تيزې شوې وې - او بيا چې څنگه هغه دروازه بېرته کړه نو چا ورله په مخ يوه درنه څپېره ورکړه او دغه څپېرې سره اسمان وېرېښېدو - هغه په دغه رڼا کښې په خپله دروازه کښې يو سپورے وليدو چې په بق بق خاندې - د هغه وجود وېرېښېدو - دروازه ئې په درز بنده کړه او چې کمرې ته راننوتو نو ډيوه ئې ايله په تاخ کښې اېښودې وه چې په کتې کښې خور وور راپرېوتو - د هغه په مخ توده توده خوله راماته شوه - ټول ساه ساه شو - د هغه د سترگو وړاندې هاغه سپوري چورلکونه خوړل - هغه د دروازې نه بهر اوس هم د ماريې خنداگانې اورېدې - په رپېدونکو لاسونو ئې د ماريې تصوير يو ځل بيا سينې سره

جوخت کړو . . . زه ویرېږم . . . لېونی ما اوده کړه . . . ما اوده کړه ، هغه دومره قدر اووې او بیا ئې سترگې پټې کړې او هله ئې سترگې وغړېدې چې دروازه چا بیا وټکوله . هغه یو نظر بهر وکتل باران ودرېدلې ؤ شپه تېره شوې وه او توده غرمه وه . هغه په ډېره مشکله د کټ نه راپاڅیدو . سترغلي ئې پرسیدلي وو او سترگې ئې تر اوسه سرې وې . هغه په راکنسلو قدمونو دروازه ته ورغی او چې دروازه ئې بېرته کړه نو مخامخ ډاکي ولاړ ؤ . هغه له ئې یو خط ورکړو او په شخ لارو .

هغه لفافي ته وکتل زه ئې اختیاره ودانگل د شپې ټول واقعات ئې ذهن ته راغلل په رپېدونکو لاسونو ئې د ماریې رالېږلې خط پرانستو . هغې د نورو ډېرو خبرو نه علاوه په واضحه ټکو کښې لیکلي وو چې ، ما معاف کړه . . . ، د ، معاف ، ، ټکي سره په هغه سر وچورلیدو او ځان ورته د هاغه سوال کړي په شان ښکاره شو خوک په ټوله ورځ د ښار په بازارونو کښې گڅي او هر چا ته لاس نیسي ولې هر شته من او په کور پوره سره ورته په ډېر نفرت او سپکاوي سره وائي ، معاف کړه ، ، د هغه په مخ ناقراره او ښکې په یو بل پسې زغلبدي د ماضي هر یو یاد ورته نیمگرمه خوب ښکاریدو هغه کمري ته دننه راغی د ماریې تصویر ئې راواخستو ، د حسرت او ارمان په ډکو سترگو ئې ورته وکتل . هغه داسې

محسوسہ کرہ لکہ چہ د ماریہ تصویر ہم د هغه غریبی پوری
خاندی او ورته وائی چہ :-

پہوند د شال او شری نہ شی
پہ رنا ورخی بانڈی مہ وینہ خوبونہ

شناختی کارڈ

د شیپی پہ تورہ تیارہ او چپہ چپیا کنبی د حادثی
اواز تر لری پوری اوبدے شومے ؤ۔ او د خواؤ شا د نزدی
کلو خلقو د حادثی حائے ته رامندی وهلی۔ کرمے ، ورومبے
سرے ؤ چپ دغه حائے ته راورسیدو۔ هغه په بس کنبی د مرو او
ژوبلو کسانو اندازہ نه شوہ کولے۔ خود ژوبلو کسانو زیبرگی ،
د زنانو ژرا او د ماشومانو چغی ئی اوریدی۔ هغه یو نظر اسمان

تہ وکتل چہی ورباندی د تورو او گورو گورو وریخو داسی تور
 خادر خو و چہی نہ خو ورکبسی د ستورو خہ نخبسی لیدے شوہی
 او نہ ترہی د سپورمی رنا سترگی بنکارہ کولے شوہی۔ بیا ئی د
 خپلی بیتہری پے رنا د یو پرق دپارہ ژوبل کسانو تہ وکتل۔ د
 حادثی د زپلو کسانو پہ زرونو کبسی دغہ پرق د امہد دیوی بلی
 کرہی خو کرمی بیا بیتہری بلہ نہ کرہ او پہ تورہ تیاری کبسی ئی
 خان ژوبل کسانو تہ ورسولو ہغہ یو یو کس تہ ورنزدی کپدو او
 خپل رپیدونکی لاسونہ بہ ئی د ہغہ پہ جبونو تپول۔ خو چہی
 کلہ بہ ژوبل کس زبیرگے او کرونو زہ بہ ئی ترہی لاسونہ رابنکل۔
 او بیا ہغہ ،، یو داسی ژوبل کس ،، تہ نزدی ورغے چہی
 ہر دروند زبیرگے ئی کولو۔ کرمی یوہ او بدہ ساہ رابنکہ او پہ
 اطمینان سرہ ئی ورلہ پہ جبونو لاسونہ ووہل خہ کاغذونہ ئی
 ترہی راویستل خودا پوہہ نہ شو چہی دا روپی۔ دی او کہ نور خہ
 کاغذونہ۔۔۔ او بیا۔۔۔ پہ دغہ تورہ تیاری کبسی د ہغہ ددغہ
 ژوبل سرہی پہ لاس گہری تہ پام شو چہی ورکبسی د ،، ژوند
 رفتار،، خلا کولہ۔ کرمی لاس وراو بد کپو او گہری ئی ترہی
 جب تہ کرہ۔

کرمی بہ لانور کسان لٹھول چہی د لرہ نہ ئی رناگانہی
 ولیدی چہی د حادثی لوری تہ را روانی وی۔ ہغہ زہ پہ دغہ تیاری

کنبی یو اړخ ته شو او چې بیا د کلو خلق د ژوبل کسانو د امداد دپاره رارسېدل نو کرمي ځان خپل کورته رسولی ؤ .

هغه د پنجو په سر خپل کت له ورغی . په کور کنبی چپه چپیا وه . هغه گړی په لاس کړه او په کت کنبی ئې پنبی وغزولې اړخونه ئې بدلول رابدلول او په زړه کنبی ئې د گړی د قیمت په حقله اندازې لگولې . یوه منصوبه به ئې جوړه کړه زره به ئې هغه وړانه کړه . او بیا به ئې په بله منصوبه سوچونه شروع کړل . په دغه ذهني کشمکش کنبی د کرمي سترگې ورغلې .

چې کله د سحر رڼا لگېده نو مور ئې مانځه له پاڅېدلې وه . هغې په خوب اوډه کرمي ته په ژور نظر وکتل او چې بیا ئې د هغه په لاس گړی ته پام شو نو زړه ئې بې اختیاره ودانگل . هغه په چاقو قدمونو د کرمي خوا له ورغله او هغه ئې خوب نه راویښ کړو . کرمي په خوبولو سترگو مور ته په غصه وکتل او ورته ئې ووي ، ، څه چل د مے ، ، مور ترې نه په وار خطایې تپوس وکړو چې ، ، دا گړی چرته وه؟ ، ، کرمي ورته سمدستي جواب ورکړو ، ، --- دا --- دا خو زما د یو ملگري ده ، ، مور ئې زوئ ته په غور وکتل په اوچو شونډو ئې ژبه رابښکله او ورته ئې ووي ، ، هلکه بهانې مه جوړوه . سمه خبره وکړه دا گړی چرته وه . کرمی د مور په دوباره پوښتنه لږ ویریدو او مور ته ئې ووي ، ، دا --- خو ما اخستی ده د برکلي د اول خان نه ، ، مور ئې په

سوالیہ نظر کرمی تہ اوکتل - اوئی وئیل ،، پہ سترگو پروندی
 شی دا خودی د پلار گپی ده ،، د کرمی د سر نہ لکہ چہ شنه
 لوخرہ ختلی وی - دهغه د سترگو نہ سمدستی خوب وتبنتدو -
 پہ مری کنبی ئی لاری اوچی شوپی - مور تہ ئی برند برند وکتل
 او پہ ریپدونکو لاسونو ئی جب تہ لاس کرو - چہ د جب نہ ئی
 کاغذونہ راووستل او ورتہ ئی وکتل نو ورومبے نظر ئی د خپل
 پلار پہ شناختی کارڈ پریوتو چہ پہ سرو وینو لرلے وو -

چہ خپل ،، ارمان ،، پہ وینو سور وینمہ
 پہ خپلو سترگو می باور نہ راخی

ٲٲٲٲٲ سترگٲٲ

د مور د مرگ نه پس به ماشومه ،، ناز ٲري ،، د
مشر خان ٲه کور کنبٲٲ يو خوا ته غلٲٲ ناسته وه . که ،، غٲٲٲٲ بي
بي ،، به ورته د خٲٲٲ کار ووٲٲٲل نو هغٲٲ به ٲه چٲه خوله کار وکړو
- او بيا به يو خوا ته يوازي يوازي کنبٲٲناسته . خو وخت سره سره
هغٲٲ دغه د ژوند غم له ٲه خٲله سينه کنبٲٲ خائٲٲ ورکړو او د
خٲلٲٲ مور ٲه رنگ ئٲٲ د ،، نائٲٲکانو ،، خدمت ته ملا وتړله . او

بیا چہی خو کالہ پس د هغہی د معصومیت سره ،، خوانی ،،
 مستی شروع کره نو د هغہی په سور سپین مخ د رنگونو پت
 پتانیی سپوا کېدل . په زړو او خیرنو جامو کبښې به پرې هم د چا
 دا گمان نه راتلو چې گڼی ،، نازیری ،، ددی کور نوکره ده . د
 مشر خان لویه به د نازیری بنائست ته ټینگېدے نه شوې حکه
 نو په وړه وړه خبره به ئې تنگوله . خو نازیری دغه ،، نازونو ،، ته
 حان نیولے ؤ . حکه چې د خدائے پاک په لویه دنیا کبښې د هغہی
 د ډاډ حائے هم دغه کور ؤ .

یوه ورخ چې ،، غټه بی بی ،، د خپل کشری ورور واده
 له بر کندي ته لاره نو نازیری ئې کور کبښې پاتې کره . خودا حه
 نوې خبره نه وه حکه چې د غټې بی بی په هغہی اعتماد ؤ .
 ،، نازیری ،، چې د کور کارونه راغونډول نو بیا د پاسه غرمه وه .
 هغہی د خپلې خوبښې هغه جامې راواخستې کومې چې ئې درې
 کاله وړاندې ورکوتې اختر له جوړې کرې وې . هغہی یو نظر دغه
 جامو ته اوکتل د حان سره مسکې شوه او بیا د ماسپښین د
 مانحہ د تیاری دپاره غسل خانې ته ننوته . هغہی په خپل بدن په
 خونځونداوبه اچولې او ورسره ورسره ئې په شونډو کبښې یوه
 داسې سندره الول کېده چې هغه پرې پخپله هم نه پوهېده . دا
 غالباً د هغہی د مایوسی اظهار ؤ چې کله کله به د لاشعور نه تر
 شعور پورې رارسیدو او بیابه د شونډو په سرونو کبښې ورکېده

د هغې سترگې پټې وې چې دغه ساعت د غسل خانې دروازه په درز خلاصه شوه. د ناز پري سترگې بقیې او خوله وازه پاتې شوه. مخامخ مشر خان ولاړ و. هغې که هر څو د ځان را انځار لو کوشش کولو خو د مشر خان د سترگو پردې شلیدلې وې. د غسل خانې وړیو ځل بیا پورې شو او دا ځل چې خلاصیدو نو ناز پري ترې کوزې سترگې راووته. هغې په خپله بې وسه ورځ ډېرې اوښکې توې کړې. ذهن ته ئې ډېرې خبرې راغلې خو د هر سوچ او هر فکر انجام د هغې د رسوایی نه سېوا بل هېڅ هم نه و.

ددې واقعي نه پس به ،،ناز پري،، په کور کښې خاموشه خاموشه ناسته وه. ،، غټې بي بي ،، ترې څو ځله پوښتنه هم وکړه خو هر ځل د هغې په مخ تودې تودې اوښکې یو بل پسې وزغلیدې او خاموشه پاتې شوه. څو ورځې پس چې کله مشر خان د کلي د ،،جرگې،، نه واپس کور ته راتلو نو د خپل کور نه ،،قبلي اړخ،، ته ئې د جوارو په پټې کښې خپل نوکر ،،تور گل،، سره د چا پټې پټې خبرې واوړیدې. مشر خان دغه خبرو ته پښه نیولې شو د هغه ذهن ته ډېر څه راغلل. غاړه ئې تازه کړه او چې کله ئې د جوارو پټې ته د ننوتو اراده کوله نو جوار وړقېدل. .... د خان تلوسه نوره هم سېوا شوه او بیا ساعت تېر نه

وچي د هغه پېغله لور د جوارو د پتي نه راووته او كوزې
سترگې په شغ كور ته ننوته .

كه دې سترگې د شعور كله بينا كړې
د خپل ذات په آئينه كښې به ،، خان ،، وينې

خادر

هغه د خه ساعت دپاره خوړند سر ولاړ و او د سوچونوپه لوتی دریاب کښی ئی غوږی وهلی . بیائی سر راپورته کړو . یو نظر ئی د خپل کچه او خاؤرین کور ، برگو ، ، ته وکتل چې جولاهگانو ور کښی جالی جوړی کړی وی . بیائی خپلو لاسونو وکتل کوم چې داسی چاؤدلی وو لکه چې چا په تیره چاره غوڅ کړی وی . د هغه د لاسونو رنگ که هر خو سور سپین

ۛ۔ وٲی،، جاو لو،، بٲخی تور کٲے ۛ۔ د هغه سترگو کٲی یو
خو اوبٲکو یو بل له غاٲی ورکٲی خو هغه دا فٲصله ونه کٲے
شوه چي دا د خوشحالی اوبٲکی دي او که د خٲلی بی وسه
ورخ اظهار دے۔

د هغه بوٲی مور چي د کلونو راسي د تي بي مريضه وه
د ٲولي شٲي د ٲوخٲدو نه ٲس ايله اوس غلي شوي وه۔ ٲېغله
خور ئي د سحر رٲا لگٲدو سره،، چٲني،، ته اوبو له ٲلي وه۔ هغه
خه فکر یورو بيا ئي د خٲلي بوٲی مور ٲه مخ سترگي بٲخي
کٲي چي ورباندي وخت د ٲول ژوند نا کٲدي بي ترتيٲه ليکلي
وي۔ د هغي سترگي ٲٲي وي او د سپينو وٲٲٲو نه ئي شليدلے
تور سرٲيچک یو طرف ته خوٲدلے ۛ هغه ٲه دوٲم نظر ٲه خٲلي
مور باندي خوري برستني ته وکتل۔ چي دو مره خيرنه شوي وه
چي د،، رنگ،، ئي هٲو ٲته نه لگٲده وٲي مور ئي ٲري اوس هم
مٲينه وه خکه چي دا د هغي د وادهٲ نخٲنه وه۔

هغه یو ٲر اورٲد اسوبلے وکٲو۔ او د خٲل کور هغه
الماری له ورغے کومي چي لاتر اوسه ٲوري،، ور،، نه ۛ ليدلے۔
هغه د الماری ٲه بره ٲاخ کٲی ٲروت قرآن شريف را اوچت کٲو
هغه قرآن شريف چي د،، تبرک،، ٲياره د دوي ٲه کور کٲی
ٲروت ۛ۔ وٲي د کلونو ٲبرٲدو باوجود لا اوسه چا ٲرانسته هم نه
ۛ۔ هغه یو ساعت قرآن شريف خٲلو سترگو ٲوري کلک نيولے ۛ۔

بیا ئی د هغی د لاندی پرتی خوروی۔ راواخستی۔ په ژور نظر ئی روپو ته وکتل۔ وبنکي ئی تبتبدل ځان سره ئی ووی،، نن نه صبا له که خبر وي،، هغه روپی۔ یو ځل بیا د قرآن شریف لاندی کېښودې او ځان سره ئی غلي غوندې وځنډل۔

د هغه نوم،، ک شمال خان،، ؤ۔ ولې غریبی۔ کشمالی کرې ؤ۔ د لوائی کلی نه لرې په یوه بانډه کېښې وسیدو۔ په ټوله بانډه کېښې لس پنځلس کورونه او یو جومات ؤ او هم دغه د کشمالی دنیا وه۔ د هغه پلار به کلی ته روزانه د لرگو گېډے راوړو۔ او د هغې په پېسو به ئی،، کډه،، ساتله۔ د پلار د مرگ نه پس چې کشمالی په وړمبی ځل تېر په اوږه کړو نو مور ئی ورته بې اختیاره په ژړاشوه۔ او سینې ته ئی راجوخت کړو۔ د هغه په نازکو اوسرو سپینو لاسونو کېښې تېر کله ښه ښکارېدو خو غریبی ورسره هم دغه،، ښه،، کولې شو۔ ځکه نو ورو ورو عادت شو او بیا ئی دغه معمول ؤ چې سحر وختي به ئی د لرگو گېډے په شا کړو کلی ته به راغی او چې کله به لرگي خرڅ شول نو څه به ئی د مور دوائی شوه او څه،، چائې گوره،،۔

هغه به دا هر څه د خپل خیرن او شیلدلي څادر په پڅکي پورې وتړل او کور ته به سترې سترې روان شو۔ چې کله د کلی د لوائی سکول خوا ته ورسېدو نو د څه ساعت دپاره به اورېدو۔ هر ماشوم ته به ئی په زیر زیر کتل۔ او چې د سکول

ماشومانو به په اوچت او از د قرآن پاک تلاوت کولو نو کشماله به ورته خوړند سر ولاړ و . په مخ به ئې غټې غټې اوبسکې راتلې او هر یو تکه به ئې د زرۀ تل ته کوزیدو . هغه به هر ځل ځان سره وئیل چې ،، دا ځل به که خبر وي د جومات د مولوي صېب نه سبق شروع کوم ،، خو غریبی . مسلمانۍ ته نه پرېښودو .

د لوتی سکول نه وړاندې د بسونو او تانگو اډه وه چې ورته بالکل مخامخ د ټوکو یو غټ دوکان و . په دغه دوکان کبښې به هره ورځ ټوکي خرڅېدل . کشماله به کله کله د دغه ټوکو د رنگونو تماشې ته پښه نیولې شو . خو چې کله به ئې خپلې خیرې لمنې ته وکتل نو په اوچو شونډو به ئې ژبه رابښکله او د هاغه ځای نه به چاق چاق روان شو . ولې د څو میاشتو راسې به کشماله دغه دوکان ته هره ورځ ودرېدو . لږ ساعت نه ډېر ساعت . هغه به په دوکان کبښې مخامخ یو خوړند خادر ته کتل او د دغه خادر د هرتا په هر یو رنگ کبښې به ورته خپله پېغله خوړ ،، گل جانه ،، ښکارېده .

هغه به په خیال او تصور کبښې دغه خادر گل جانې ته په سر کړو . ورته به ئې په غور وکتل . په سترگو کبښې به ئې د خوشحالی اوبسکې لارې راغلې . هغه به ئې په تندي ښکل کړه . سینې ته به ئې راجوخته کړه او ورته به ئې ووي چې ،، گل جانې زه نن ډېر خوشحاله ،، خو هره ورځ به د لارو بسونو هارنونو د

کشمالی د فکرونو دغه رنگینه سلسله شلوله - هغه خان سره دا کلکه فبصله کړې وه چې هم دا خادر به خپلې خور له یوه ورځ خامخا اخلي - ځکه نو د څو میاشتو راسې به ئې هره ورځ د لرگود پېسو نه خور وپي - بچت کولې او غلې غوندې به ئې د قرآن پاک د سپوري لاندې کېنودې - هغه دوه درې ځله گل جانې ته ذکر هم کړې ؤ خو گل جانه به ورته د خدا شنه شوه او ورته به ئې وئیل چې ،، لالاتا دې خدائے لري زما د سر خادر خو ته ئې ، ، کشماله به د خپلې خور په دې خبرو ډېر خوشحالبېدو - نن چې کله گل جانه سحر وختي اوبوله لاره - نو د کشمالي دغه د مودو ارمان راؤپاریدو - خو خان سره ئې ووي ،، نن نه سبا له کخېروي ، ، -

د خیالونو د گرداب نه د راوتو نه پس هغه گېډه په شا کړو او کلي ته راغی - نن د هغه گېډه گران خرڅ شو ځکه نو مور له ئې دوائې هم واخسته او خان ته ئې د دوو روپو کباب هم واخستل - کباب د هغه ډېر خوښ وو - خو د غریبې پرې مړه گېډه هم سود نه وه - نن چې هغه کلي ته راغلو نو د ټوکو لوتی دوکان ته په ډېر اعتماد سره اودرېدو خادر ته ئې لاندې باندي وکتل ولې لاس ئې ورتزدې نه کړه ځکه چې جبب ئې خالي وو - کشمالي ټوله شپه د خوشحالی - نه په وینسه تېره کړه - کله به ئې وئیل چې هسې نه گل جانه په دغه خادر کېنې د نظره

شي - کله به ئې سوچ کولو چې هسې نه چې څوک ئې رانه رشته وغواړي - گل جانه د ورور د احساساتو نه خبر وه ځکه نو ورسره ويښه ناسته وه - کشمالي ورته څو څو ځله ووي چې ،، جينۍ اوده شه ،، خو هغې به ورته ووي چې ،، ماله خوب نه راځي ،، اخر شپه صبا شوه کشمالي نن خپلې هاغه جامې واغوستې کومې چې ئې پينځه کاله وړاندې غټ اختر له جوړې کړې وې خو په هر ورکوتې او لوتې اختر کښې د اغوستو باوجود لاوس هم نوې وې - د پلاستېکو هغه بوتان ئې په پښو کړل په کومو پورې چې ورله خور په ډېره مينه رنگا رنگ توتې کلکې کړې وې - په وېښتو کښې ئې ډېره موده پس گومنز ووهله - نن هغه لرگي نه راوړل ځکه نو چاق چاق روان شو - په لاره چې به ورله څوک هم مخې له ورغلل نو کشمالي به ورته د څه تپوس نه بغېر ووييل چې ،، کلي کښې مې څه کار دے ،، چې څو قدمه به لاړو نو روغوندي به ئې په جيب لاس ووهلو او دا تسلي به ئې وکړه چې د قرآن پاک د سپوري نه را اخستې روپۍ لاوس هم د هغه په جيب کښې دي -

چې کلي ته راوړسېدو نو نېغ د ټوکو لوتې دوکان ته ورغے او د څه تپوس نه بغېر په رومبي ځل خادر ته نژدې ودرېدو - خادر ئې په گوتو کښې واړولو او وپلورلو - د هغه په سختو او چاؤدلو گوتو هغه خادر نور هم نرم لگېدو - دوکاندار

کشمالی ته لاندې باندي وکتل خود هغه په مخ د اعتماد په وجه غلے پاتي شو. ,, دا په خورويۍ د مے؟ ، ، کشمالي غلي غوندي ووي. ,, په دولس سوه ، ، دوکاندار خبره په لنډو کره او د کشمالي د سر نه لکه چې شنه لوخره ختلې وي . هغه چرته په عمر کنبې هم دا سوچ نه و کرے چې د خادر قيمت دولس سوه روپۍ هم کېدے شي .

د کشمالي په سترگو تياره خوره وه . د دوکان نه يوي ډډې ته کنبناستو او خپل جب ئې راؤسپردو . هغه په رپيدونکو لاسونو د خپلو پينځو مياشتو جمع کړې روپۍ شمارلې . دوه درې ځله ترې شمېر هم خطا شو خوبيا ئې حوصله وکړه او چې ټولې روپۍ ئې شمار کړې نو ايله پنځه سوه او درې اويا اوختې .

د هغه په تندي خوله راماته شوه . او مری ئې ونښته . بيا ئې زړه ته راغلل چې ، ، زه به خپل کېدے دې دوکاندار سره ټيکه کړم او په خو ورځو کنبې به ورته د گل جانې د خادر قيمت پوره کړم ، ، دغه وخت هغه نه د خپلې بودۍ مور علاج او د خيتې غوښتنې بيخي هيرې وې . هغه راپاڅېدو خود اخل ئې داسې محسوسه کړه لکه چې د ټولې دنيا بوج هم د هغه په سر وي . دوکان ته ورغے خو هلته خادر نه ښکاريدو . په هغه سر وچور ليدو او د خولې نه ئې بي اختياره وختل ، ، ..... آغه .....

آغہ خادر؟.....،، دوکاندر بہ خۂ وئبل غوبستل چہ د موتر ہارن د کشمالي پام سرک طرف تہ راؤگرخولو د دوکان مخی تہ ولاڑ موتر کنبی یوہ دیسی میم صیبه ناستہ وہ۔ د هغی پہ مخ باندي د میک اپ ،، پیخی ،، واضحہ بنسکار ہدی۔ د هغی سر سرتور و حکہ نو کشمالي د حیا نہ بنکتہ وکتہ او چہ پہ دوہم نظر ئی میم صیبه تہ کتل نو د هغی ہم هاغہ خادر پہ سر و۔ د هغہ پہ ذہن کنبی د گل جانہ خیال پہ تیزی سرہ چورلک وخورو۔ زر ئی مخ دوکاندار تہ راوارولو۔،، د۔۔۔۔ داسی بل خادر شتہ۔۔۔۔ ،، ،، ولی نشتہ خو پہ نغدو،، دوکاندار د هغہ پہ لاس کنبی پنخۂ سوہ او دري اویا روپی۔ لیدلی وہ د کشمالي پہ سترگو کنبی منت او بی وسی۔ غاری وکری خودوکاندر هغہ تہ ہلو ونہ کتل۔ هغہ د خیل ضمیر سرہ خیلہ غریبہ ورخ ژرلہ او پہ درنو قدمونو د لوئے دوکان نہ روان شو۔ هغہ د فکرونو یوی داسی چہی پہ مخہ کرے و چہ نہ ورتہ د گاہو د شور احساس و او نہ د کلی د خلقو۔ د هغہ زرہ راڈک شوے و۔ خو ژرلے ئی نہ شو۔ نن هغہ د کلی د لوئے سکول پہ خوا کنبی ہلو پنبہ نیولے نہ شو۔ د قرآن پاک ایاتونہ هغہ واوریدل خو پہ ورومبی حل ئی د زرہ تل تہ کوز نہ شول۔ د هغہ ذہن تہ دہر داسی سوالونہ راتلل چہ تر اوسہ ئی پہ هغی سوچ کول کفر گنلے و۔

هغه به کله پورته اسمان ته اوکتل او کله به ئې لکه د لېونو د ځان سره خبرې شروع کړې. د هغه مری اوچه وه او چې کله به ورته د خپلې خور خیال لکه د دېوال مخې ته او درېدو نو هغه به یوه کریکه اووهله. د کلي خلقو د کشمالي دغه لېونتوب ته کتل خو چاته هم دا معلومه نه وه چې د هغه دتنه انسان ټوټې ټوټې شوې دے. او چې کله هغه د بازار د یوې غاړې نه بلې ته منډه وهله نو بیا د یو موټر د لاندې راپرېوتې ؤ. د کلي خلقو رامنډې کړې. د کشمالي په مخ تودې تودې وینې راماتې وې. هغه په خپل لاس کښې لاوس هم هاغه روپۍ کلکې نیولې وې. د کومو په لورې ډاډ چې هغه د خپلې خور د څادر د اخستو دپاره بازار ته راغله ؤ. د موټر نه دوه کسان وارخطا راکوز شول. د هغوي د مخ رنگونه تختیدلي وو. په دغه دوؤ کسانو کښې یوه هاغه میم صېب هم وه د چا په سر چې کشمالي د خپلې خور، ارمان،، لیدلے ؤ.

میم صېب چې د خلقو په گڼه گڼه کښې کشمالي ته اوکتل نو خوله ئې وازه پاتې شوه. د هغې د مخ نه رنگونه په تیزی سره والوتل. هغې د کشمالي په مخ د وینو سیلاب نشو لیدے. په رییدونکو لاسو نو ئې د سر نه څادر راکوز کړو او چې کله ئې د هغه په مخ اچولو نو د کشمالي په سترگو کښې سلگۍ سلگۍ ارمان یو ځل بیا مسکے شو. خو هغه د خپلو

جذبو اظہار نہ شو کولے۔ ہغہ خپل ہاغہ رپیدونکے لاس میم صہب تہ ور اوږد کرو۔ پہ کوم کنبی ہغہ لاوس ہم ہاغہ پنخہ سوه او درې اويا روپي۔ کلکې نیولې وې۔۔۔ د کلي خلقو یو بل تہ په سوالیہ نظرونو کتل۔۔۔ او۔۔۔ د کشمالي لاس ہم ہاغسې عز بدلے پاتې شو۔۔۔ ہغہ یو دوه ځلہ اوږدہ ساہ راښکھ او بیا ئې تودہ وینہ پہ سرېدو شوه۔

ساعت پس چې کله د کلي خلقو د کشمالي مړے د ہغہ کور تہ وړلو نو پہ دغہ خلقو کنبی ہاغہ میم صہب ہم ځورند سر روانہ وه۔ بل خوا، گل جانہ، لاوس ہم د خپل کور قبلې اړخ تہ د لوتے گت پہ سر ناستہ د خپل لالا پہ انتظار وه۔ ہغې چې د خپل کلي پہ لور دغہ روانہ گنہ گونہ اولیدہ۔۔۔ نو زړہ ئې او درزېدو۔ ذہن تہ ئې ډېرې وسوسې راغلي۔۔۔ ہغې پہ خپلې مور پسې دننہ کوتې تہ منډې کرې۔ مور ئې توخي پہ سر را اخستې وه۔۔۔ او چې کله ورتہ گل جانې خبرہ اوکرہ۔ خود ہغې پہ مری کنبی لارې اونختې۔ ساہ ئې راماتہ شوه۔

ہغہ لاد مور خوا کنبی ناستہ وه چې د گنہو کسانو خبرې ئې واوریدې۔ ہغې پہ وار خطایی د کوتې نہ باہر رامندہ کرہ۔ ہغې یو ځل د خلقو خاموشی تہ اوکتل او بیا ئې پہ کت غورېدلي، خادر، تہ اوکتل۔ څو لحظې لکہ د بت خاموشہ ولاړہ وه۔۔ او چې بیا ئې پہ رپیدونکو لاسونو د کت نہ خادر

را بنکلو نو د خپل لالا په وینې وینې مخ ئې سترگې اولگېدې -
 هغې بې اختیاره چغې کړې --- ،، دا چا ؟ لالا --- دا ولې ؟ ، ،
 هغې په دواړه لاسه خپل مخ وهلو --- وپښتۀ ئې شو کول - خو د
 هغې د دلایسې دپاره څوک هم نه وو - څوک هم نه -
 او چې کله په ژړا ژړا د هغې مری اونخته نو لکه د لېونو په
 خپل ورور راپرېوته او چې په سلگو سلگو ئې د خپل لالامخ ته
 په غور اوکتل - نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې هغه ورته
 په مسکا کښې وائي ،، زما لېونى --- زما گل جانې --- مۀ ژاړه
 --- تۀ ولې خفه کېږې --- تۀ اوگوره کنه --- ،، ما --- ما --- خو
 درله دادم ،، خادر ،، راوړم دم ، ، -

چې خندا ئې پرې تر مرگه پیرزو نشي
 د غریب سړي ،، لوائے جرم ،، غریبي ده

لیکوال

هغه په يو داسې ماحول كښې سترگې غړولې وې چرته چې د ،پښتون كلتور ،، روايات لاوس هم ټول ژوندي وو . - گودرونه اباد وو اخرونه لاگرم وو او د كلي په كوڅو كښې به لا اوس پټ پټ پټ او چندروگانې كېدې . په حجرو كښې به د شپې تر ناوخته پورې د ستار د ترنگ او د منگي د تنگ سره لاوس هم ټپې او چاربيتې وئيلې كېدې . او كه چرې به حجري ته كوم

مشر رانتوتو نو په هر لور به خاموشي خوره شوه . د چيلم لوگي به په برگو کښې ورک شول او د ستار اواز به ورو ورو غلې شو . زلمو به د مشر خبرو ته غوږ نيولې ؤ او تر هاغې به ئې خه نه وئيل تر خو به چې مشر واپس نه ؤ تلې .

د کلي پېغلو به کله کله په گودر مازيگر گرم کړو او په خدا خدا به ئې يو بل بنه په اوبو وويشتل . خو چې کله به د ما بنام په تروږمې کښې دغه پېغلي لوندې خوشتې کورونو ته راغلي نو نه خو به ورته مور پلار خه وئيل او نه به ورته زلمو وروڼو غاښونه چيچل . خکه چې دا ددغه کلي ، روايات ، وو .

قبلي اړخ ته د کلي لوتې ډاگ ؤ . چرته به چې هر مازيگر زلمو کېږي کوله . ددې لوبې تماشي ته به د کلي ماشومان هم ناست وو او بوډاگان هم . فرق صرف دومره ؤ چې ماشومانو به د ، سبا ، انتظار کولو او مشرانو به ، پرون ، ، پسې منگلي مروړلې . کله کله به د کلي ځني ماشومانو اتني واچولو په گدا گدا به دغه لوتې ډاگ ته راغلل . لوبه به ودرېده . ځوانان به هم په اتني کښې شريک شول بوډاگانو نه به د عمر احساس لرې لاړو او ټول به دغه اتني ته د خدا نه شنه پراته وو . د کلي پېغلي او مشرانې زنانه به هم ددې اتني تماشي ته راووتې .

ژوند کښې مسته سادگي وه . په ټول کلي کښې پنځه شپږ کورونه پاڅه وو ولي د دغه پخو او کچه کورونو تر مېنځه

،،فاصلہ،، نئے وہ او ٲول خلق به په بنهٴ او بده کنبې يو بل سره اوږه په اوږه ولاړ وو۔

هغهٴ په کچه خاؤرين کور کنبې سترگې وغږولې۔ د خرپوسو او ماشوم والي نه پس چې هغهٴ څنگه د پوهې او شعور په درشل قدم کېښودو نو وخت سره سره د کلي روايات او اقدار هم بدلېدل۔ کور په کور د اوبو نلکې لگېدې او ګودرونه شاپيدل۔ بيتکونه جوړېدل او حجرې وړانېدې۔ کشران هوبسياريدل او مشران په معاشره بوج ګڼلې کېدل۔ ولې هغهٴ د دغه بدلون نه بې پروا ؤ د هغهٴ په ذهن کنبې د ماضي ښکلاګانې او د ماشوم ولي يادونه ٲول محفوظ وو۔ او چې کله ئې دغه يادونه د لفظونه په چوکاټ کنبې ځائے کرل نو هر چا ورته ،،ليکوال،، ووي۔ د فطرت د ښکلاګانو اولسي ليکوال۔۔۔ د هغهٴ دغه اولسي رنگ په هر چا بنهٴ لگېدو ځکه نو په لږ وخت کنبې ډېرو خلقو وپېژندو۔

په دغه ډېرو خلقو کنبې يوه ،،روبي،، هم وه۔ چې د ليکوال د ښځې خپلوانه وه۔ ځکه نو هغه به اکثر ،،روبي،، کره ښار ته تلو۔ هغې به هر ځل ليکوال ته په ډېره مينه ،،هرکله راشه،، ووي۔ ليکوال به ورته خپله نوې ليکنه واؤروله۔ هغې به داد ورکړو او ليکوال ته به ډاډ ملاؤ شو۔ داسې ډېر وختونه تېر شول او بيا يوه ورځ ليکوال د خپل کلي په ساده حسن يو

نظم وليكلو - داسې نظم چې ليكوال ئې پخپله په بيا بيا لوستو نه مړېدو - هغه په دې سوچ ډېر خوشحاله ؤ چې كله دا نظم په مشاعره كېښې واړوي نو څومره داد به واخلي -

بيا ئې زړه ته راغلل چې دا نظم اول ،، روبي ،، ته اورول پكار دي - ځكه نو د څه سوچ نه بغير بيار ته روان شو - چې كله د ،، روبي ،، كور ته ورسېدو نو په وړومبي ځل پښه نيولې شو - زړه ئې بې واړه غوندې ودانگل ، خو پوهه نه شو چې څنگه ئې دروازه بيرته كړه نوروبي د خدا نه شنه شوه ،، ماوئيل تاسو به نن خامخا راځئ... دا ... دا زما زړه وئيل او خبر ئې ليكوال صېب... زړه چرې هم دروغ نه وائي ،، هغې دا هر څه په يوه ساه ووي او ليكوال لاساه نه وه اخستې چې ،، روبي ،، په منډه منډه اخبار په لاس راغله - ،، دا اوگورئ ليكوال صېب زه د تيرې يوې اوونې نه ستاسو ليكلې دا افسانه بيا بيا گورم ،، -

د ليكوال په مخ د خوا اعتمادی، اثار نور هم واضحه شول - هغه د روبي د لاس نه اخبار واخستو ډېر ساعت ئې خپلې افسانې او عكس ته كتل او چې سر ئې راپورته كړو نو روبي لاهغسې د خدا نه شنه ولاړه وه - د هغې وړې سترگې نورې هم وړې شوې وې - او په غنم رنگي مخ ئې حيا او ښكلا داسې چورلكونه خوړل چې ليكوال ئې په خپل گرداب كېښې ښكيل كړو - د هغه د زړه درزا په وړومبي ځل دومره سېوا شوې

وہ خو هغه خپلو دغه احساساتو له نوم نه شو ورکولے - «روبي»،
 بنکته کتل او ليکوال د هغې د مخ په غوریدلي کتاب کبسي د
 خپل ژوند فالونه کتل - هغه په دغه ټول لټون کبسي د خپل خان
 نه ورک ورک واپس کور ته روان وو او هله ورته د «خان»،
 احساس وشو چې د بنار په لټه بازار کبسي ورته چا اواز وکړو
 چې «ليکوال صېب غاړې ته شه شاته دې ټرک را روان دے»، -
 د ليکوال د حساس ذهن دپاره دا معمولي واقعه نه وه -
 «روبي»، د هغه زړه ته داسې راننوتې وه چې هغه ته د خپل
 زړه درزا بنکارېده - هغه به ټوله ټوله ورځ يوازې ناست و - خان
 سره به ئې ژړل ولې د «روبي»، نوم اخستل د هغه دپاره گران
 وو - د ليکوال په دې ناخاپه خاموشی د هغه بنځه هم خوڅوځله
 شکمنه شوه - خو هر ځل ئې زړه له په «دروغه»، دلایسه ورکړه
 کلونه تېرېدل او د روبي مينه د ليکوال په زړه کبسي نوره هم
 سېوا کېده -

او بيا يوه ورځ ليکوال -... د خپل فراق او ناقراری په
 لمبو کبسي ژوندي ساتلي ټول ليکونه راغونډ کړل او په دې
 خيال «روبي»، کره لارو چې هغې ته د خپلې لېونۍ «مينې»،
 قيصه په تفصيل سره بيان کړي چې څنگه ورسېدو نو د روبي
 په ليدو ئې داسې محسوسه کړه لکه چې هغه هم دده په انتظار
 وه - دا ځل ئې ورله د معمول خلاف په خپل لاس چائي هم پخې

کری۔ د روبی مور هغی ته خو حله ووې چې، په کور کبني نوکرانې شته نو ته ولې خان له تکلیف ورکوي،، - خو هغې ضد کولو او مور ئې زړه نه شو ماتولے -

ليکوال لاد چايو نه دوه گوته نه وو اخستي چې روبي ورته ووې،، تاسو چائي وخبني بيا درسره زما خو ذاتي خبرې دي،، دا ئې ووې او خه کار پسې لاره - د ليکوال په مری کبني چائي گوته شوې د هغه د زړه درزا سپوا شوه - هغه د روبي،، ذاتي،، خبرو اورېدو ته ډېر لېواله ؤ - هغه ډېر کوشش وکړو ولې چائي ئې ونه خبلي شوې - ساعت تېر نه ؤ چې روبي راغله او هغه ته مخامخ کبېناسته - د ليکوال رنگ و تبتېدو - د هغه د وجود هر رگ ټوپونه وهل - خه ساعت روبي بنکته کتل او غلې ناسته وه - ليکوال د هغې د خاموشۍ نه ډېر مطلبونه اخستل خکه نو رپېدونکي وبنکي ئې بيا بيا تبتېدل راتبتېدل - زه ستاسو د ليک قدر کوم - روبي ورو غوندې ووې ليکوال هېخ ونه وئيل صرف سر ئې وخوزولو او يو نظر ئې په خپل لاس کبني د ليکونو مجموعې ته وکتل - روبي مخ بلخوا وارپولو او وې وئيل،، تاسو ډېر ليکل کوئ،، ډېره پوهه لرئ علم لرئ خو په يوه خبره مو هډو سوچ نه دے کرے،، د ليکوال په مخ ډېر سوالونه راغلل - هغه روبي ته په غور او کتل،، تاسو دا سوچ نه دے کرے چې که چرې يو سرے خپلو ماشومانو

بچو او بنحیٰ له دومره لویه دوکوه ورکولے شی نو د هغه په مینه یقین لرل بی وقوفی ده او که نا؟ ،، د ائی ووی او په شخ د کمرې نه ووته .

د لیکوال د ټول وجود نه لکه چې ساه وتې وي . د هغه نه خپل لیکونه خواره واره په زمکه پر بوتل . خو په رپیدونکو لاسونو ئې بیا راغونډ کړل . د هغه مری وچه وه او چې راپاڅېدو نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې د کمرې ټول دیوالونه چاپېره چورلي . په رابنکلو قدمونو د ،، روبي ،، د کوره راووتو هغه د خپل ژوند د ټولونو لویه بازي بائیللې وه . ځان ورته مجرم مجرم بنکاریدو . د خپل ځان مجرم . . . د خپلې بنحیٰ مجرم او د خپلو وړو وړو بچو مجرم . چې کله کلي ته ورسېدو نو د خپل کور دروازه ئې په درز بیرته کړه او په وړومبي ځل ئې دا محسوسه کړه چې د خپل کور دیوالونه هغه خوري . نېغ خپلې کمرې ته ورغی . په کت کبسي خو اور پر بوتو او په چغو چغو په ژړا شو . چې کله ئې لږه ساه واخسته نو گېر چاپېره کمرې ته ئې وکتل . هلته کاغذونه گډ وډ پراته وو . صندوقونه تس نس کړی شوي وو او ټولې جامې جوړې خورې وړې پرتې وې . د هغه په خپلو سترگو باور نه راتلو . په وار خطایی د کت نه راپاڅېدو خو ځله ئې سترگې ومړلې . مخامخ په میز د روبي

تصویر پروت و۔ ہغہ پھ تندی، دغہ تصویر را اوچت کپو۔ نو
ورسره ئی د خیلې بنخې لیک ہم لاس ته راغے۔

،، تاتہ دې روبی مبارک شی۔ ما ستا هر خة ولوستل د
وضاحت کولو هېخ ضرورت نشته خکھ چې ما ډپر صبر کرے
دے زة خیلو بچو سره ستا کور پر ږدم چرتہ حم؟ دا ماتہ ہم پته
نشته خوتہ۔۔۔ تہ زمونږ دلتون کوشش مہ کوہ،،۔

لیکوال دا هر خة خو خو خله ولوستل۔ د،، روبی،،
تصویر ته ئی کتل او بیا لکه د لېونو د خیلې کمرې نه راووتو
په کور کنبې چپه چپیا وه۔ هغہ یو خوا بل خوا منډې وهلی
خیلو بچو او بنخې ته ئی اوازونه کول خو هلته خوک هم نه وو۔
هغہ په ریږدونکو لاسونو خپل ټول لیکونه راغونډ کړل او خة
ساعت پس شعرونه سوزېدل، افسانې لمبه کېدې، تکلونه
لوخړه کېدل، نظموه ایره کېدل او لیکوال ورته د خندا شین و۔
کله به ئی،، روبی،، یادوله۔ کله خپله ماشومه لور،، خوږه،، او
کله به ئی خیلې بنخې ته نعري وهلی۔ هغه په داسې حال کنبې
د کوره راووتو چې گربوان ئی شلېدلے و وېنسته ئی گله وډ وو او
د کلي په هره کوخه کنبې ئی په چغو چغو ژړل۔ هغه پنبې ابله
پنبې هر طرف ته منډې وهلی خو چا ورله هم دلایسه نه ورکوله
خکھ چې که دا کله هر خو هم هاغه و۔ ولې اوس ئی،، اقدار،،

او ،، روایات ،، بدل وو ۔ دلته خان حانی وہ او هر سرے د خان
په غم اخته ؤ ۔

خو میاشتی خود کلي خلقو لیکوال ببر سر او شلبدلے
گرہوان یو خوا بل خوا ولیدو ۔ ولې بیائی هېخ پته ونه لگیده
چې چرتہ لارو ۔ اوس چې کله د خوارلسمې سپوږمۍ وي نو د
کلي قبلې اړخ ته د غره د سر نه د هغه د تپو او چاریتو اواز
صفا اوربده شي او چې کله خول او طوفان وي نو د کلي خلق
په لارو کوخو کبني د هغه خنداگانې اوري ۔ مشران وائی چې
لیکوال د کلي په هر کور او هره کوخه کبني موجود دے خو
چاته خان نه بنائی ۔

چې د مینې د لمبو په اور کبني سوزي
هاغه روح به تر ابده په سلگو وي

خیالے

هغوي دواړه د ورکوټوالي ملگري وو. د کلي لارې کوڅې د هغوي د پټ پټپناهو د هغوي د چندروگانو او نورو معصومو جذباتو گواه وې. او چې د کومې ورځې نه د مینې احساس د هغوي لاشعور نه شعور ته راغلې ؤ. نويوبل ئې خوښ شوي وو. ولې د دواړو تر مېنځه ډېره فاصله وه. گلالی د ,, خان گل کاکا ،، لور وه او ,, شېر گل ،، د هغوي د کور

پیدائشی نوکر و۔ پیدائشی حکمہ چہ د هغه پلار نیکنه هم ددی
کور نمک خواره پاتی شوی وو۔

گلالی د دولت په فاصلو عقیده نه لرله حکمہ نو خو خو
خله ئی شپږ گل ته د خپلې مینې اظهار کرے و۔ ولې شپږ گل
دومره همت نه شو کولے۔ د خان گل کاکا په زړه د لور دا
عادتونه جوړ نه وو خو غږ ئی حکمہ نه شو کولے چې گلالی۔
نیازینه وه او د هغې زړه ماتول ورته گران بنکار بدل۔ چې ایله
پېغله شوه نو خپل وراره سره ئی د ژوند په زندان کښې ښکېل
کړه۔ هغې ډېر وژړل ولې اخر ئی د ،، پښتو ،، په کرښه سر
کښنودو۔ خود واده نه پس هغې د سکون ساه چرې هم
وانخسته۔ د هغې خاوند د پلار ایکی یوزوئے و حکمہ نو چا
ورته ،، ښه خبره ،، هم نه شوه کولے۔ هغه به ټوله ټوله شپه
یارانو سره بهر گرځېدو۔ او گلالی به د شپږ گل په غم کښې
اوبښکې تویولې۔ بلخوا د گلالی د واده نه پس د شپږ گل مزه
هم ورو ورو کمېده۔ هر وخت به په سوچونو کښې ډوب ناست و۔
ولې دا احساس ئی چاله هم نه ورکولو چې گني هغه ته د
گلالی نه بغېر دا هر څه نیمگړي ښکاري۔

د واده نه یو کال پس د گلالی خاوند امریکې ته په
سپل لارو او گلالی پلار کره راغله۔ کله کله به ئی شپږ گل

ولیدو۔ دوارو بہ یو بل تہ وکتل او د یو بل پہ مجبوری بہ ئی د صبر ساہ رابنکہ۔

او بیا یوہ ورخ چہی د گلالی۔ د کور تہول خلق د محمد خان د زوئے وادہ لہ بر کنڈی تہ لازل نوپہ خوشی کور کنبی د گلالی۔ جذبات راؤلر زپدل۔ د هغی پہ زرہ کنبی ناقراری غور خنگونہ شروع کرل۔ اخر صبر نہ شوہ۔ د لوئی دروازی نہ ئی سر رابنکارہ کرو او پہ حجرہ کنبی خورند سر ناست شپہر گل تہ ئی اواز کرو۔ د شپہر گل دیارہ دا د نہ منلو خبرہ وہ حکہ نوزرہ ئی درز اوخورو۔ د کت نہ راپا خبدو خو بیا اتالہ ودربدو۔ دہ فکر یورو چہ ورشی او کہ نا۔ خو چہ گلالی۔ بیا اواز کرو نو۔۔ شپہر گل نزدی ورغے۔ هغی تہ ور تہ کور تہ د دن تہ راتلو اشارہ وکرہ۔۔۔ او بیا لہ ساعت پس دوارہ پہ خوشی کمرہ کنبی یو بل تہ مخامخ ناست وو۔ د گلالی۔ زرہ بی اختیارہ درزبدو۔ هغی یوہ خبرہ کولہ او د شپہر گل پہ مخ د وار خطایی رنگونو نور خہ وئیل۔

د خہ ساعت دیارہ خاموشی وہ۔ بیا گلالی۔ پہ رپدونکو شونہو ووی، ماتہ وگورہ زہ جینی۔ یم او هغہ ہم یوہ پینتنہ جینی۔ بیا ہم زہ هر خہ کولے شم او تہ خوزلمے ئی تکرہ ئی نو ولی دہ رنگ داسی زیر تہ تبدیلے دے شپہر گلہ د زلمو سرہ بز دلہ خوند نہ کوی،، هغی د شپہر گل پہ سترگو کنبی د

نوتو کوشش وکړو۔ خوشېر گل ترې سترگې بلخوا واپولې۔ ،،
 زه ستا په جذباتو پوهېږم گلالی۔۔۔ خو ،، د هغه خبره په مری
 کښې ونښته۔ او گلالی د هغه په مخ د مجبوری رنگونو ته
 وکتل۔ ،، خبر د مے تہ هېڅ مہ کوه دا ټول کار به زه وکړم ،، تہ بۀ
 بېگا ته د کوټې نه بهر خملې دا زما حکم د مے ،، گلالی د وومره
 قدرې ووي او په خه کار پسې پاڅېده۔

د شېر گل په مری کښې لارې اوچې شوې۔ هغه د خان
 کاکا په نمک رالوئ شوم و۔ ځکه نو چرې ئې هم داسې نه شو
 کولې چې د پلار نیکه د کلونو په خدمت باندې اور پورې کړي۔
 هغه په دې هم پوهېدو چې که چرې خان کاکا په دې هر څه خبر
 شو نو هغه به یوه لحظه هم ژوند مے پرې نه ردي۔ هغه هېڅ
 فېصله نه شوه کولې۔ د کور نه بهر راووتو۔ په حجره کښې ئې
 چيلم دوه درې ځله ډک کړو خو هېڅ خوند ئې ورنه کړو۔ کله به
 ئې وئیل چې ،، بېگا ته هډو کور ته نه ځم ،، او کله به ورته د
 مینې او جذباتو احساس ډاډ گیرنه ورکړه چې ،، گورې نا۔۔۔
 گلالی ستا دپاره څومره لوئې قربانۍ ورکولو ته تیاره ده۔ اخر
 تہ زلمې ئې پښتون ئې نو بیا ولې د یوې بې وسه پېغلي د
 جذباتو قدر نه شي کولې ،،۔

په دې فکرونو او لامحدوده سوچونو کښې ماښام شو۔
 د مور او پلار د بیاییا منت باوجود شېر گل ورته ونه خوړه او

سم د ما بنام نہ ئی د کوتی نہ بهر پہ پروت کت کبئی پبئی
 وغزولی - هغه خو حله سترگی پتی کری او هر حل ئی د خیل
 زرہ هر درز داسی محسوس کری و لکه چی گلالی را روانه وی -
 هغه خوشحاله هم و او وار خطا هم - پلار ورته ووی چی ،، هلكه
 د ژمی شپه ده بهر مة خمله ناروغه به شی ،، خو هغه ورته
 صرف دومره ووی چی ،، دننه می ساه دو بیری ،، مور ئی
 ورباندی دوبه برستن و اچوله او پخپله دننه کوتی ته لاره -

شپه یخه وه - د غرونو په سرونو واوری شوی وی - خود
 مازیگر نه پس موسم صفا شوی و حکه نود خوار لسمی د
 سپورمی - شغلی نوری هم یخی وی چی خنگه خنگه شپه
 پخیده - د شبر گل تلوسه نوره هم سبوا کیده - دوه دری حله د
 پیشو د پنبو بنکالو سره په کت کبئی رانبع شو - کله کله به ئی
 چی پلار دننه په کوتیه په ډډه واوریږدو نو دلته به شبر گل
 غوړونه نبغ کرل - چی کله شپه بنه او غزیده نود هغوی د کور
 دروازه ورو غوندي بیرته شوه - په شبر گل یوه تبه تله او بله
 راتله - هغه د ور خلاصیدو نه پس د گلالی د پنبو بنکالو
 اوربده چی ورو ورو د هغه کت پوری راورسیده - هغه په خان
 پوری برستن نوره هم کلکه کره خو ساعت تیر نه و چی ،، چا ،،
 برستن ورو غوندي رانکه او بیا غلی غوندي د شبر گل خوا

تہ راوختل۔ د شبر گل ساه بنده وه او ټول وجود ئې خوله خوله ؤ هغه نه پوهېدو چې څه وکړي۔

څه ساعت خاموشي وه او بيا په شبر گل چا ورو غوندي پښه واچوله۔ هغه غوښتل چې چغې کړي خو د ويرې نه ترې اواز هم نه شو ختلے۔ ساعت تېر نه ؤ چې چا ترې لاسونه هم چاپېر کړل۔ د شبر گل په ذهن کې د رسوايۍ هېبتناک احساس راوړاېدو د هغه په مړۍ کې لارې اوچې شوې۔ د وينې چلن ئې نور هم سېوا شو او د شپې د تېرېدو احساس ورته هله وشو چې کله ئې د پلار خبرې واورېدې۔ ،، دا خو د پاسه سره غرمه ده او شبر گل بچۍ مې نن هډو د پاڅېدو نوم نه اخلي ، ،

د شبر گل د ټول وجود نه لکه چې دم ختلے وي۔ هغه برستن په ځان پورې نوره هم کلکه کړه۔ لاس اوس هم د هغه د غاړې نه چاپېره ؤ۔ د هغه هر يو رنگ بې اختياره دانگل او د پلار د بې عزتۍ احساس په يو دوه کې اټاله کړه ؤ۔ هغه نه پوهېدو چې خپلې مور او پلار سره به څنگه سترگې لگوي۔ هغه د پلار خبرو ته غوږونه نېغ کړي وو۔ ،، د خان کا کا زوم بيگا د امريکې نه واپس راغله د مې چې شبر گل پاڅي نو هلته ئې ولېږه او زه څاروؤ له گيا ه راوړم۔ هغه د پلار د پښو اواز اورېدو۔ چې دکوره ووتو ولي د پلار دې خبرې د شبر گل په

ذهن کنبی یو بل طوفان راپورته کړو . هغه نه پوهېدو چې د خان د زوم سره به څنگه سترگې لگوي . مور ئې ورته درې ځله اوازونه وکړل . خو شپږ گل ځان نا غرضه کړو . هغې ځان سره ووي ،، ته خو په سریتوب نه پوهېږې خو اودرېره چې دا برستن درنه گوزار کړم چې پاڅې او که نا ،، د شپږ گل د سر نه شنه لوڅره وخته . هغه د مور د هر قدم اواز داسې اورېدو لکه چې زړه له ئې څوک د پلک گوزارونه را اچوي .

چې مور ئې کټ ته نژدې راغله نو برستن ئې ترې په درز لري گوزار کړه . شپږ گل زړه کلک ونيولو او سترگې ئې پټې کړې ،، وې دا خو ،، خیالې ،، هم راغله دے ،، خو شپږ گل د مور په دې خبره هډو پوهه نه شو . د مور نه ئې مخ واړولو او چې سترگې ئې پرانستې نو کشر ورور خیالي ترې دواړه لاس چاپېره کړي وو . شپږ گل یوه اوږده ساه رابښکه او چې ئې اوکتل نو د څو ورځو ،، دیارې ،، سترې کړې خیالې لا اوس هم بې غمه اوده ؤ .

څوک تر سحره ارمانونه ژاړي

څوک بې پروا په خوب اوده پراته دي

تھینکس گاہ

هغوي دواړه خاموشه ولاړ وو. کله کله به ئې يو بل ته وکتل ولې بيا به ئې سترگې بسکته کړې. دواړو د يو بل د زړه درزار اورېده. ولې چا هم دا همت نه شو کولې چې دغه اظهار په شونډو راوړي. په دېوال باندې يو جولاجاق چاق خپلې جالې ته روان ؤ. هغوي دواړو د جولاد پنجو اواز هم اورېدې شو او په جاله کېنې د نښتې ماشي د څانگونو شور

ہم۔ د کړکی۔ په نرو نرو چاؤدونو کښې خوږه خوږه هوا راتله چې د کړکی۔ پردې ئې خوزولې دوي د پردو د خوزیدو دغه اواز هم اورېدو۔ په دې دومره خاموشی۔ کښې،، یو خاموشه اظهار،، د مینې خبرې کولې او دوي دواړه په سترگو سترگو کښې په دغه خاموشه اظهار پوهېدل۔،، جمال،، چې د ډېر وخت نه د،، شمیم،، په مخ سترگې ښخې کړې وې بې اختیاره وې،، ش۔۔۔ شمیم،، شمیم لکه چې د یو ژور خوب نه راپورته شوې وي۔،، هن،، هغې غلي غوندي وې۔ جمال په اوچو شونډو ژبه رابښکه د زړه خبره شونډو له راغله او د هغه د زړه درزا د قابو نه بهر وتله،، ته دا خپل لاس زما په سینه کېږده نو پوهه به شې چې زه څه وئیل غواړم،، شمیم داسې محسوسه کړه لکه چې جمال عن د هغې د زړه خبره کړې وي۔ د څه سوچ نه بغېر ئې منگل د هغه په سینه کېښوده۔ او مخ ئې بلخوا واړولو۔ د جمال د وجود هرې ذرې اور واخستو۔ هغه په خپلو رگونو کښې د شمیم د بدن گرم والی محسوس کړو۔

هغه غوښتل چې شمیم د خپلې سینې سره جوخته کړي خو چې باهر ئې د هغې د پیلار خبرې واړېدې نو وېرېدو۔ هغه د شمیم لاس په خپلې سینې پورې کلک ونيولو۔،، ته پوهه شوې؟ هغه په نښتې اواز کښې ووی۔،، خدائے پاک دې ما مړه کړي،، د شمیم په سترگو کښې د مجبوری اوښکې

لاڙي راغلي۔ جمال د هغي په خوله لاس کښودو۔ او بيا ئي د هغي مخ په دواړو لاسونو کښي ونيوؤ۔ ،، داسي مۀ وايه شميم په ما اعتماد کوه ، مکمل اعتماد ، ، زما په تا مکمل اعتماد دے۔ خو خدائے خبر جماله۔۔۔ خدائے خبر چي دا زړۀ مي ولي کله کله دا خبره نۀ مني تا خوزۀ په داسي امتحان کښي اچولي يم چي زۀ ئي هډو په چل نۀ پوهېږم۔ ما خو چري دا سوچ هم نۀ وکړم۔ دا هر څۀ څنگه اوشو ، ، شميم يو نظر ښکته وکتل او بيا ئي د جمال سترگو ته سترگي راواړولي۔ ،، کاش وخت هم په دې ځائے او درېدے شوے چي ما خپل پاتي ټول عمر تاته په کتو تېر کړم وے۔ کاش تا ټول عمر هم زما سوچ کولے شوے ، ، هغي دومره قدرې ووي او بيا ئي خپلي اوبنکي قابو نۀ کړم شوې۔ جمال د هغي هرې اوبنکي ته د خپلي مينې بندونه وهل او هغه ئي دلاسه کوله۔ ،، شميم زما دې ستا په دې پا که مينه قسم وي چي ما نۀ ددې نه وړاندې د چا داسي سوچ کړم دے او نه دې خدائے پاک زما په زړۀ او ذهن کښي ستا نه سېوا بل څوک ځائے کړي ، ، ۔

په دې اورېدو خدائے خبر شميم ته څۀ خبره راياده شوه هغي خپلي اوبنکي اوچي کړي او په رېږدونکو شونډو ئي ووي۔ ،، جماله ماله داسي کول نۀ وو پکار ځکه چي زمونږه تر مېنځه ډېره لويه فاصله ده دا ما څۀ وکړل۔۔۔ زۀ څومره کم عقلم يم ، ،

هغه د کت لنگې ته کنبناسته او په دواړه لاسونو کنبې ئې خپل مخ کلک ونيو. جمال خه ساعت اتهاله او درېدو بيا ئې په غريو کنبې ووي. ,, شميم ته د جذبو په صداقت ايمان لرې ، ، شميم سر و خوزولو او جمال خپله خبره اوږده کړه. ,, زه د مينې تقدس د جذباتو په لمبو کنبې نه شم ستي کولې. ته باور لره چې که چرې ټول عمر راسره داسې په خوا کنبې ناسته ئې نوزه به درته گورم. شميم زه يو شدل پښتون يم او د يوې پښتنې پېغلې مجبور يانې پېژنم ، ، د شميم زړه له خدائې خبر چې بيا خه راغلل وړو وړو سلگو وښوه. ,, ته نه پوهېږې ، ، هغې دومره قدرې ووي او بيا سلگو سره هټکو وښوه.

د کمري نه بهر د شميم مور چا سره په خبرو تيزه تيزه لگيا وه او دلته د جمال په زړه کنبې د مينې طوفان غورځنگونه وهل. ,, شميم داسې مه کوه څوک به راننوخې ، ، راځي دې کنه زه د چانه ویرېرم خونه ، ، شميم په اعتماد ووي. - که هر خو د هغې لهجه کنبې اعتماد و خو د جمال نه ساگ سيلی. وړم و. هغه په درنو قدمونو شميم ته ورنزدې شو او په رېدونکو لاسونو ئې راپاخوله د شميم زړه نور صبر ونه کړو او جمال ته ورتر غاړه وته هغه ټوله لکه د پانې رېبده. د جمال په ټول بدن کنبې د شميم د بدن گرم والي چورلکونه خوړل. هغه د شميم مخ دواړو لاسونو کنبې کلک ونيوؤ. د اوبنکو ډکې

سترگي ئي ورله بنڪلپي ڪري۔ د شميم د هر اندام نه لڪه چي
ساه ختلي وي او جمال د خپل ڪيفيت اندازه ونه لگولي شوه۔
هغه څه ساعت خپلي شونڊي د شميم په سترگو ايني وي۔

او چي بيا ئي ڪله خپلي رپڊونڪي شونڊي د شميم په
زيرو تنبتيڊلو شونڊو اښودې نو د ڪمري دروازه په درز بيرته
شوه او جمال د ڪرسي نه سر د لاندي راپږوتو۔ نو ڪر په وار
خطايي رامنڊي ڪري، سر۔۔۔ خپر خود مے ڪنه، هغه جمال
د فرش نه راپورته ڪړو۔ جمال په بقو سترگو يو نظر نو ڪر ته
وکتل، يو ګلاس اوبه، هغه په اوچو شونڊو ژبه رابنڪه۔ د
هغه زړه اوس هم بي اختياره دانگل سترگي ئي پتي ڪري يوه
ارڊه ساه ئي رابنڪه او د خولي نه ئي بي اختياره وختل
، تهينڪس ګاڊ، (THANKS GOD)

داسي حالاتو زورولے یمه
چي تصور دي هم کولے نه شم

اخبار

صوبیدار نیک عمل خان د خیلې نوکری اخري سلوټ هم دومره په چستی سره وکړو چې هلو د چا یقین نه راتلو چې گني د هغه عمر پوره پنځوسو کالو ته رسېدلې دے۔ هغه د خپل ریټارنمنټ کاغذونه د کرنل صېب نه په ډېر احترام راواخستل او چې کله ئې په دوېم ځل لاس تندي ته پورته کولو نو کرنل صېب ته ئې په ژور نظر وکتل او لکه د نور کله په شان

ئې دا حل هم داسې محسوسه کړه لکه چې د هغه په وړاندې د هغه زلمې زوئې ارشد ولاړوي.

صوبېدار نېک عمل خان فوخ ته په دې ارمان راغله و چې هغه به هم يوه ورځ لورې افسر شي ولې د تعليم د کمي په وجه ايله د صوبېدارۍ عهدې ته رسيدلې و. خو هغه مایوسه نه و او د خپل ارمان د تکميل دپاره ئې سترگې د خپل زلمي زوي ارشد په لور وې. ارشد اوس اوس د دولسم امتحان پاس کړی و. پلار به د شپې تر ناوخته پورې زوي ته د خپلې نوکړۍ د زمانې قيصې کولې. او زلمي ارشد ته به ئې وئيل چې زه د هغه ورځې په ارمان يم چې تا د فوخ د يولورې افسر په وردۍ کښې ووينم. هغه ته د پلار د جذباتو علم و ځکه نو د آئي ايس ايس بي د امتحان دپاره ئې ټول ضروري کتابونه راجمع کړي وو.

او بيا هغه ورځ هم راغله چې ارشد د کمېشن په ورومېني ټسټ کښې د پاس کېدو نه پس کواټ ته د آئي ايس ايس بي دپاره لاړو. او د مقابلې په دغه منډه کښې د خپلو ملگرو نه په هر قدم وړاندې لاړو. د څو ورځو د امتحان نه پس چې هغه کور ته واپس راتلو نو په مخ ئې يقين او اعتماد دواړو چورلکونه خوړل. د ارشد په ليدو د صوبېدار نېک عمل خان زړه د خوشحالي نه بې اختياره ودانگل او د زوي نه د څه

اورېدو نه وړاندې ئې په درز سلوټ وکړو. ارشد د خدا شین شو. او پلار ته بې اختیاره ورتړ غاړه وتو او بیا د شپې تر ناوخته پورې ارشد خپلې مور خپل پلار او ماشومې خور ته د آئی ایس ایس بی د ټریننگ قیصې کولې. او هغوي ټول ورته غوږ غوږ وو.

د زلټ د انتظار دغه خو ورځې ډېرې گرانې وې. مور ئې په نفلونو او دعاگانو نۀ سترې کېده. ماشومې خور ئې خپلې جوړه جامې او لس روژې منلې وې او پلار ئې وړاندې نه د خیرات دپاره د „گوندل“، نه مېنسه راوستې وه. ارشد ته د ټول کور ددې ناقراری او انتظار احساس و ځکه نو د پلار په مشوره د زلټ د پوښتنې دپاره کواټ ته روان شو. هغه د خیالونو او فکرونو یو لوی سېلاب په مخه کړم و. هغه په فلاټنگ کوچ کبني د ناستو کسانو په خبرو نۀ پوهېدو. هغه داسې محسوسوله لکه چې دا د هغه ماتحت سپایان دي. په زړه زړه کبني ئې هغوي ته د چپ کیناستو حکمونه هم ورکول. په فلاټنگ کوچ کبني غږېدونکې موسیقي د هغه په ذهن کبني داسې الول کېده لکه چې دا هغه ته فوځي بیند غږېږي. د سرک په خوا خوا ولاړې ونې هغه ته د سلامۍ په غرض ولاړ کسان ښکارېدل. فلاټنگ کوچ لکه د سیلی روان و. او چې کله ئې د یو ټرک نه لار اخسته نو مخامخ ورله بس راغی. خلقو

یو جھرق واوربدو او بیانہ د چا د ژړا اواز راغے او نه د چا سلگی واورېدې شوې۔ په فلائنگ کوچ د چا د گھاږي گمان نه راتلو۔ او په حادثه کښې په مړو کسانو د بنیادمو یقین نه شو کېدے۔ په سوونو خلق راتلل وړېدل وارخطا کېدل توبې ئې ویستلې او په مخه تلل۔

بیا صبا له د اخبار په وړومبۍ صفحه ددې حادثې خبر په لویو کړنو کښې چاپ شوم ؤ۔۔۔ د اخبار په دویمه صفحه په آئی ایس ایس بی کښې د کامیابو کسانو نومونه چاپ شوي وو۔ چې پکښې د ارشد نوم هم ؤ۔۔۔ او د اخبار د درېمې صفحې په اخري برخه کښې په وینو لړلے یو مسخ شوم تصویر چاپ شوم ؤ چې لاندې ئې ورته لیکلې وو۔

، د فلائنگ کوچ په حادثه کښې مړ شوم هغه بد قسمه زلمے چې لاتر اوسه ئې د وارثانو پته ونه لگېده ،،۔

کړه وړه کړنښه د شگړو په سر
وخته! لاجور نه ووم چې وړان دې کړمه

تصویر

توله ورخ باران ور بدلے ؤ۔ او چي کله د ژمي دغه یخه ورخ د تیارو په تورتم کښي ورو ورو ور کیده نو د اسمان په مخ وریځو په یو بل پسې منډې وهلې۔ سپوږمۍ به کله کله وریځو د تور خادر نه د لږ ساعت دپاره مخ رابښکاره کړو۔ یو نظر به ئې په کائناتو خپلې پلوشې خورې کړې۔ بیا به ئې لکه د ناوې سترگې د وریځو په پلوشو کښي پټې کړې۔ ساعت تېر نه ؤ چي

د آسمان برہننا سپوا شوه۔ او بيا ددغه برہننا سره په غرونو د تندرولو پر پوتو آوازونه هم هر چا واؤرېدۀ خو په کلي کښې داسې خاموشي خوره وه لکه چې هر چا د خپلو کورونو نه کډې کړي وي۔ د باران څاڅکي داسې بې ترتيبه راپرېوتل لکه چې څۀ رنگې چې څوک چاله په مخ درنې درنې څپرې ورکوي۔

سيفور په دغه زول او طوفان کښې گډو گډو روان ؤ۔ چې کله به د هغۀ په لمدو جامو د آسمان برہننا اولگېده نو د هغۀ په گس مت او بنۍ خپه به د باران د اوبو سره گډې وډې وينې ښکاره شوې۔ هغه په ځان پسې ځان رابنکلو ولې په شونډو ئې زيبرگه نۀ راوستو۔ او بيا چې کله هغه يوې دروازې ته نژدې شو نو روغوندي ئې دروازه اوټکوله۔ هغه دروازې ته د ارمان او حسرت په نظر کتل۔ او چې په دوهم ځل ئې دروازه اوټکوله نو۔۔۔ دروازه خلاصه شوه۔ يو سپين ږيرے بابا سيفور ته مخامخ راغے۔ سيفور د هغۀ سترگو ته اوکتل۔ آسمان اوبرېښېدو۔ او بابا پوهه شو۔ چې سرے ډېر ژوبل دے۔ هغۀ سيفور ته دروازه خلاصه کړه۔۔۔ او ورته ئې ددنته راتلو اووئيل۔ سيفور يوه اړده ساه رابنکه۔ بابا هغه له اړده ورکړه او دروازې ته نژدې کمرې ته ئې دنته کړو۔ سيفور د يخنۍ نه رپېدو۔ او بابا ته د موسم احساس ؤ۔ هغۀ زر زر هور بل کړو۔ او

چې کله د هور رڼا په سيفور اولگېده نو بابا د هغه زخمونه واضح اوليدل -

دواړو به يو بل ته په ژور نظر کتل خو چا هم خبره نشوه کولې - اخر بابا غلي غوندي اووې ، ستا خو لکه چې زخمونه ډېر ژور دي - اودرېره چې خه پتې - درله او کرم ، ، بابا چې څنگه په پتې - پسې پاڅېدو نو سيفور ورته بيا په ډېر غور اوکتل - بابا خه ټوکي اوسوزول او چې د سيفور په زخمونو ئې پهبې لگولې نو سيفور داسې محسوسه وله لکه د هغه په زړه ټکورنه لگي - چې کله د سيفور لږه تسلي اوشوه - نو بابا ورته گرم څادر راواخستو - او ورته ئې اووې چې اوده شه چې کله صبا راؤڅېږي نو... بيا به پخپله مخه ځي - سيفور بابا ته يو ځل بيا په غور اوکتل - بابا د هغه د سترگو په تجسس او سوالونو پوهېدو - په ډېر چل ئې ترې د زخمونو سوب اوپوښتو - سيفور خبره الول کړه او دومره قدرې اووې چې دشمنان راپسې وو - دغه خو ډزه په مقابله کښې لگېدلې يم - او که چرې تاسو راله امن نه وې راکړې نو... ، ،

د بابا او سيفور چې کله خبرې اوږدې شوې نو بل خوا د عبدالجبار خان بي بي په کور کښې حيرانه اودريده او دې فکر يوړه چې په دې توره تياره کښې د هغوي نوکر په خپله وره کوټه کښې د چا سره خبرې کوي - هغه د گوتو په سرونو

کوئی تہ نزدیکی راغلہ۔ خہ ساعت ئی خبرو تہ غور او نیوہ۔ بیا ئی
د ورہ پہ چوند کبئی غلی تماشہ او کرہ۔ د هغی نظر د اور پہ
لمبو کبئی د سیفور پہ مخ پر بوتو۔ زرہ تہ ئی ډیری وسوسې او
سوالونه راغلل خو۔۔۔۔ خو خاموشه پاتی شوه۔

د سیفور پہ مخ ناقراری واضحه بنکار بده۔ هغه ارخونه
بدلول او د سپین ږیری بابا سره ئی خبری بدلولی رابدلولی۔
،، ما په ژوند کبئی ډیر خه لیدلی دی۔ د خپل هوس دپاره مې
ډیری وینی توی کړی دی خو۔۔۔ اوس ملامته یم۔ ماتہ احساس
کېږی چې که پردی سل کورونه وران کړی خپل یو نشی آباده
ولی،،۔ بابا ددی خبری سره سر اوخوزولو۔ او بیا ئی سیفور تہ
اوئیل۔،، مېلمه چرته خپل زرہ دی هم درد کړی دے۔ سیفور د
لر ساعت لپاره په سوچ کبئی لږو بیا ئی۔ یو سوږ اسویلے
او کړو۔،، هو بابا یوه واقعه داسې ده چې زما په دی مجرم ذهن
کبئی هر وخت ازغی ازغی کېږی۔ زما په ضمیر بیا بیا چکونه
لگوي۔ خو۔۔۔ بابا چې کله د عقل سترگی رندی وی او سرے
خپل غرض را اخسترے وی نو هاغه خه کوی چې د انسانیت
تری هم ویره کېږی،،۔، هو تار بنستیا اووے،،۔ بابا د سیفور د
خبری تائید او کړو۔،، تا راته قیصه کوله،،۔ سیفور په اوچو
شونډو ژبه را بنکله۔،، بابا دا هم داسې د ژمی ورخی شپې وی۔
ماتہ چا اوئیل چې د امان کوټ کلی د عبدالجبار خان نوکری

پورہ شوې ده - لوتے افسردے - او نن صبا به د پینشن پنډه
 روپی را اخلي - د عبدالجبار خان د نوم د اورېدو سره د بابا
 غوږونه او درېدل - او په وازه خوله ئې اووے ، ، بیا ، ، ؟ سیفور
 اړخ بدل کړو او قیصه ئې بیا شروع کړه - بیا زه په دې غم کښې
 اخته شوم چې دامرغی مې د گوتونه اونۍ ځي ځکه نو د هغه
 څارنه مې شروع کړه - او چې په کومه ورځ هغه د بینک نه پسې
 راواخستې نوزه هم په بینک کښې ولاړ ووم - د هغه په لاس
 کښې دومره ډېرو روپو زما د ضمیر سترگې ړندې کړې - چې
 هغه د بینک نه اووتو نوزه ورپسې شوم - هغه چې په ما پوهه
 شو نو د ځان د خلاصی دپاره ئې ډېرې مندې او وهلې خو اخر
 زما د پنجې د لاندې راغے - - بابا هغه ماتہ ئې ډېر منتونه
 او کړل خو ما د هغه نه د هغه د څلوېښتو کالو خواري په لږ
 ساعت کښې اوتروړله - او چې کله مې زړه ته راغلل چې داسې
 نه صبا له زما د جرم پته اولگي نو د څه سوچ نه بغیر مې دوه
 درې ډزه په سر اوویشتو - بابا - - زه هر څه هېرولے شم خود
 عبدالجبار خان هاغه اخري سلگي هاغه سوالیه نظر نشم
 هېرولے - کله هم نه ، ، -

چې څنگه سیفور دا قیصه کوله نو د بابا د مخ رنگونه
 بدلیدل رابدلیدل - - چې کله د اور لمبه تیزه شوه نو سیفور د
 بابا د مخ تښتېدلي رنگونه اولیدل - خو هېڅ ئې اونۍ وئیل -

بابا غلے غونڈی پاخبدو۔ دروازہ ئی خلاصہ کرہ۔ اوچی کورتہ دننه شو۔ نو سیفور د اور د لمبی پہ رنا کنبی مخامخ پہ دہوال د عبدالجبار خان عکس اولیدو۔ د هغه سترگہی بقی را اووتی پہ مری کنبی ئی لاری اوچی شوی۔ هغه لکه د بت مخامخ عکس ته کتل بل خوا بابا ساه ساه پہ توپک پسی منډہ کرہ۔ چي څنگه ئی توپک ته لاس کرو نو د شانہ نه ورته چا په اوږه لاس کیخودو۔ بابا ابوگنیدو۔ چي شاته ئی اوکتل نو مشرہ بي بي ولاړه وه۔ د هغې په سترگو د هور لمبو چور لکونه خوړل۔ بابا به څه وئیل چي مشرې بي بي ورته اووے ،، ما هر څه واوړیدل۔ زما په زړه کنبی ستانه د انتقام اور ډېر سپوا دے۔ خودا د یو پښتون کور دے۔ او د پښتون کور ته چي څوک د امن دپاره راشي نو په هغه ډز کول نه پښتو ده او نه غیرت دے۔ بابا نن سیفور زخمی دے او په زخمی لاس پورته کول نوره هم بده خبره ده۔ ورشه او د کوره ئی باهر کره ،،

سیفور دا هر څه په خپلو غوږونو واوړېدل۔ هغه ته ځان نور هم مجرم ښکاره شو۔ او چي کله بابا خپلې کوتې ته راتلو نو بیا سیفور د شپې په تیاره کنبی په تیزی سره وتلے و۔ بابا ورپسې باهر ته منډې کرې خو د شپې په تورتم کنبی هغه ته هېڅ نه ښکارېدل۔۔۔ خو لحظې پس د ټول کلي خلقو یو ډز

واؤریدو ددغه دزد اورپدو سره د عبدالجبار خان د بنحې زرۀ
ته دپر سوالونه راغلل خو هغې خپل نوکر ته هېڅ اونه وئیل -
او بیا صبا له د کلي په لارو کوڅو کښې هر چا دا خبره
کوله چې د بې شمیره بې گناه کسانو قاتل سیفوري بیگانه په
نیمه شپه کښې ،، خپل ځان ،، پخپله اوویشتو -
چې احساس شي ملامته ضمیر وینځ شي
نوژوندون بیا د ژوندون په اوږو بار وي

قتل

د سادہ کلی پہ سادگی کبھی لا اوس ہم مستی پہ
غور خنگ وہ پہ گودرونو کبھی بہ ہر مازیگر بنکلاگانو یو بل
لہ غارِی ور کولہی - پہ تنورونو بہ د پبغلو خنداگانو نورہ گرمی
پیدا کولہ - د چنار پہ لوپو بناخونو کبھی بہ تالونو ،، ژوند ،، لہ
جوٹی ور کولہی - کورونہ ،، خر ،، وو خو ضمیرونہ پاک وو -
کوخی ،، تنگی ،، وی خوزرونہ فراخہ وو - دیوالونہ کچہ وو خو

،، لوظونہ ، ، پاخه وو - په جوماتونو کښې به تر ناوخته خلقو د کلي په مسئلو خبرې کولې او په حجرو کښې به لاس اوس هم د رباب تارونو د وختونو نغمې وئيلې -

جمال او مرجانه هم د ژوند د رباب ،، دوه نغمې ، ، وې د جمال د ځوانۍ او بنائست خبرې به په گودرونو او تنورونو کېدې - خود مرجانې د پېغلتوب خبره د چاپه خوله نه شوه راتلې -

د دواړو د کليو تر مینځه ايله دوه ميله فاصله وه - ځکه نو غم بنادي شريکه وه - مرجانه د ورکوټوالي نه د جمال په نوم وه - جمال د کمال خان زوئې ؤ او کمال خان د مرجانې د پلار د مودو يار ؤ - دواړو د ځوانۍ ډېر رنگونه په يوبل شيندلي وو او د وخت تېرېدو باوجود لا اوس هم په دغه رنگونو کښې ځلا وه - او بيا چې کله د رباب دغه دواړه نغمې په يو سر کښې ځائې شوې نو په ټوله ،، علاقه ، ، کښې خوشحالي وه - مرجانه د جمال په کتونۀ مړېده او جمال د مرجانې په سترگو کښې ورک ؤ -

کشماله د مرجانې کشره خور وه او نعيم ئې مشر ورور ؤ چې په فوځ کښې مېجر ؤ - مېجر صېب به کله کله په چوټۍ کلي ته راتلو او هر ځل به ئې تر ناوخته پورې کشمالي ته د فوځ قيصې کولې - که هر څو هغې دغه قيصې څو څو ځله اوريدلې

وې خود ورور د زرۍ دپاره به ئې ورته هر ځل غوږ نيولې و ځكه چې مېجر صېب په كشمالي ډېر زيات مئين و او كشمالي ته ددغه مينې پوره پوره احساس و .

بلخوا جمال د مرجاني په ټول ټبرگران و . ولي كشمالي به په هره خبره كښې د هغه ذكر كولو او چې كله مرجانه واده شوه نو كشماله به اكثر هم خور كړه وه . هغې به چې كله جمال ته په ډېر مينه ،، بهائي جان ،، وئيلو نو د هغه په سترگو كښې به د خوشحالي او ښكې لارې راغلي او د زرۍ د رباب هر يو تار به ئې داسې نغمه شروع كړه چې هغه به پرې پخپله هم نه پوهېدو .

د واده نه يو نيم كال پس چې كله مرجانه د ورومبي ماشوم د كېدو په موقعه ناروغه شوه نو كشماله د هغې د خدمت دپاره په دؤ راغله د خور خدمت سره سره به چې له هغې جمال له جامې استري كولي هغه ته به ئې روټې اېښوده د هغه پېزار به ئې پالش كولو نو زرۍ او ضمير به ئې د يو بل نه داسې عجيبه عجيبه پوښتنې كولي چې د كشمالي نه به يوه دوه خطا شول . د ځان سره به ئې ډېر څه وئيل كوم چې صرف هغې اوريدو شول .

چې كله د مرجاني ماشوم د څلوېښتو ورځو شو نو هغه پلار كړه لارۍ . كشماله په دغه ورځ ډېره خوشحاله وه . مرجاني

مور ته د خپلې ناروغتیا قيصې کولې او کشماليې د ,, بهائي جان،، نه په دروغه گيلې مانې کولې. ورځ تېره شوه. او چې کله ما بنام تياره خوریده نو مېجر صېب هم راغی. په کور کښې خنداگانو جوختې غاړې ورکړې. کشماله په کور کښې توده توده گرځېده او چې کله شپه په غزیدو شوه نو کشماليې د کور په لويه کوټه کښې خپل ورور او ,, بهائي جان،، له کټونه سم کړل. خبرې وشوې. گيلې ترسره شوې او بيا په کور کښې ورو ورو او زونه ور کېدل.

ټول خلق او دۀ شول ولې کشماليې له خوب نۀ ورتلو. هغې بيا بيا اړخونه بدلول. چې کله به ور له يو نازک غوندي خيال ضمير او تخنولو نو د هغې د زړۀ درزا به سپوا شوه. په کټ کښې به ئې سر راپورته کړو. ولې گېر چاپېره به د خاموشۍ نه علاوه هېڅ نۀ وو. کله کله به ئې د سوچ په ولوونو کښې جمال وښتو. د هغۀ ځوانۍ او بنائست ته به فکر يوره. زړۀ به ورته ډېر څۀ ووئيل خو هغې ته به ځان ډېر لوائ مجرم ښکاره شو. زر زر به ئې توبه وويسته او سترگې به ئې پټې کړې چې کله شپه توره هم پخه شوه نو مخامخ په ځورند لالټين کښې تيل خلاص شول او ساعت تېر نۀ ؤ چې ټول کور په تيارو کښې ورک شو. دې تيارو د کشماليې زړۀ نور هم ناقراړه کړو. جمال د هغې په ذهن او سوچ کښې د خندا شين ولاړ ؤ. ځان

سرہ د خۂ سوچ کولو نہ پس هغه د کت نه راپاڅېده . گېر چاپېره ئې توري تيارې ته وکتل . بيا د سر وېښته سم کرل او د پنجوپه سرونو د کور لوئې کوتې طرف ته روانه شوه . د هغې په هر رگ کښې وينې ټوپونه وهل . ساه ئې لنډه لنډه کېده . لاسونه او پښې ئې رپېدل خو ،، زرۂ ،، لکه د ماشوم د لاسه نيولې وه .

کوتې لرې نه وه او ساعت تېر نه ؤ چې کشماله د جمال د کت سر ته ولاړه وه . يو څو ځله ئې اورېده ساه رابښکه او بيا ئې په رپېدونکي لاسونه د جمال په ،، سر ،، کېښودل . هغې داسې محسوسه کړه لکه چې د وجود په هر رگ کښې ئې د اور لمبو چورلک خوړلې وي . هغه نه پوهېده چې خۂ وکړي جمال په ډوب خوب اوډه ؤ او کشماله ايله د کت بازو ته انډول شوې وه چې د کت بازوگانو چغې کړې . د کشمالې نه لکه چې ساه ختلې وي . زر د جمال د کت خوا ته کېښناسته . مېجر صېب په خپل کت کښې ډډه بدله کړه او چې بيا کشماله په دغه تورتم کښې د چا په ښکالو هم پوهه شوه نو نوره هم وارخطا شوه او په خړپوسو خړپوسو د کوتې نه بهر راووته .

د هغې د رگ رگ نه خوله روانه وه . او چې څنگه خپل کت ته ورسېده نو خوره وره پرمخې راپرېوته . هغې ځان سره په چغو چغو ژړل د زرۂ درزائې دومره سپوا شوه چې د هغې د برداشت نه ووته . او کله چې دغه درزا ورو ورو کمېده نو د

هغې ژړا هم ورو ورو د شپې په خاموشۍ کښې ورکېده او چې
کله بیا د چاپېرچل نه د شپې تور خادر راغونډېدو او د صبا
سترگه راختمه نو کشماله په خپل کټ کښې بقیې سترگې مړه
پرته وه.

تا مې د حال پوښتنه اونکرله
د زړه خبره وه په زړه پاتې شوه

استاذ گادے واپس کرہ

،، جنت گل ،، آسمان ته وکتل۔ او بیا ئی یوه اورده
ساہ رابنکه بیلچه ئی په اورہ کرہ او سترے سترے د کلي په
لور روان شو۔ د ما بنام تیارة خور بدونکې وه خود کلي حنی
زمیدار لا اوس هم په خپلو کارونو کښې بوخت وو۔ جنت گل
ددغه کلي والو سیوري لیدل چې د سپورمی په کچه رڼا کښې
تت تنکار بدل۔ هغه ټوله ورځ په پټی کښې تېره کړې وه خو

د اوبو د کمي په وجه ئې اوبه خور سرته نه ؤ رسولې . د هغه خولې له دوه درې ځله يوه ټپه راغله اوبيا ئې داسې د ذهن نه په بېرته لاره چې جنت گل ئې د لفظونو اندازه هم ونه لگولې شوه .

کله دومره لرې نه ؤ . جنت گل چې کلي ته راوړسېدو نو بيا په کورونو کښې رڼاگانې بلې کړې شوې وې . هغه د خيالونو په ژور سيلاب کښې د ځان نه ورک ؤ . ځکه نورته دا پته او نه لگيده چې کله د خپل کور دروازې ته راوړسېدو . هغه بېلچه په درز دروازه کښې گزار کړه . خپلې جامې ئې دوه درې ځله اوځنډلې اوبيا د خپل محلت لوئې حجرې ته ورغې .

په حجره کښې د ټنگ ټکور محفل تود ؤ . او چې کله به چا د منگي د ټنگ او د ستار د ترنگ سره ، ټپه ، ، پورته کړه نو جنت گل به په دغه ناقراره جذبو کښې خپل تن شان عکس ښکارېدو . هغه په فکرونو کښې ورک ورک يو اړخ ته پخه ډډه وهلې وه . او د ټولې ورځې د ستومانۍ د ويستو دپاره ئې د کلي د زلمو مخونو ته په زير زير کتل .

کله د ټولو شريک ؤ . ځکه نو ورکښې هر يو مخ د بل سره اشنا ؤ . دا ددغه کلي معمول وو او جنت گل ددې ساده باده بنائستونو يوه حصه وه .

چي ڪله شپه په غزبدو شوه نو د كلي خلق ورو ورو په خوربدو شو ځكه نو جنت گل ته هم دا احساس وشو چي هغه د ماښام روتي هم نه ده خوړلې. هغه كور ته په داسي حال كښي ننوتو چي په زړه كښي ئي يوې داسي وسوسې لتي وهلي چي هغه ئي احساس نه شو كولى. په كور كښي ډيوه تته شان بليده جنت گل چي نزدي ورغى نو بنځه ئي ورپسي راپاڅېده او په رپېدونكو شونډو ئي ورته ووي،، بنه ده چي كور ته راغلي،، جنت گل د ډيوې په تته رڼا كښي د هغې په مخ راغلي اوبښكي وليدي. زړه ئي يو نرغ غوندي درز وخوړو.،، خپر خود مې كنه،، د هغه مري ونښته. بنځي ئي په خپل شليدلي پيڅكي اوبښكي وچي كړي او جنت گل ته ئي مخ را واپولو.،، د نازكي تبه هلو كمپرې نه،، هغې دومره قدر له ووي او بيا ئي خپلې ماشومي لور،، نازكي،، ته وكتل چي اوس هم د نغري په غاړه په پورت كت كښي پتي سترگي پرته وه جنت گل چي نزدي ورغى او د لور په تندي ئي لاس كښودو نو د وجود په هر رگ كښي ئي گرمي خوره شوه. هغه خپلې بنځي ته هېڅ ونه وئيل خو په درنو قدمونو واپس د كور نه راوتو.

ساعت پس كور ته د لالتيڼ يوه رڼا رادننه شوه. د جنت گل بنځي په دغه رڼا كښي اندازه لگولې شوه چي دا د كلي بابو صېب د مې چي ورپسي جنت گل د بابو صېب صندوقچه په لاس

را روان ؤ۔ بابو صہب چہ کلہ د نغری خوا تہ ورغے او د نازکہی پہ تندی ئی لاس کہنہ سودو نو لاشعوری طور ئی د خولی نہ وختل چہ ،، اف دا خود پرہ زیاتہ تہہ دہ ،، ہغہ د ماشومی پہ تندی لونده کپرہ خو حله کہنہ سودہ اویائی ورلہ خہ شربت ورکرو۔ بابو صہب جنت گل تہ تسلی ورکپرہ او ور تہ ئی ووی چہ ،، دہ شربت سرہ بہ دا بنہ شی خو بنہ بہ دا وی چہ صبا لہ ئی د بنار لوائے ہسپتال تہ ورسوی ،،۔ د جنت گل پہ مری کنبی لاری ونبتی۔ بابو صہب تہ ئی پہ سوالی نظرونو وکتل خو بابو صہب د ہغہ پہ وپاندی ہبش ونہ وئیل او صندوقچہ پہ لاس واپس روان شو۔

جنت گل ماشومی لور تہ او بیا خپلی بنخہ تہ وکتل خوک چہ سرتور سر وارخطا ولاپرہ وہ۔ ،، حوصلہ کوہ،، ہغہ خپلی بنخہ تہ ووی ساعت تہر نہ ؤ چہ ماشومی زبیرگے وکرو او پہ نبتی ژبہ ئی اوبہ وغبنتی۔ جنت گل خپلی بنخہ تہ وکتل د ہغہ پہ مخ لکہ چہ د اطمینان نبتی بنکارہ شوہ وی۔ ماشومی تہ ئی زر اوبہ ورکری۔ د اوبو سرہ ہغہ سترگی وغرولی اول ئی پلار تہ وکتل او بیا ئی مور تہ وکتل او بیا ئی سترگی پتی کری شپہ ورو ورو غزیدہ او عن تر دی چہ د سحر اذان وشو خو جنت گل او د ہغہ بنخہ دوارو یو بل تہ پہ سوالیہ نظرونو کتل۔

سحر لہ د نازکې تبه بیا سېوا شوې وه - سترگې ئې پټې وې - چې کله رڼا خوره شوه نو جنت گل د کلي د اډې نه ټیکسي موټر راوستو - مور نازکه په اوږه واچوله او په جنت گل پسې شاته شاته روانه شوه - او بیا چې دوي په ټیکسي کښې کښناستل نو ډرائیور ته ئې ووي چې ،، تادي کوه په لاره کښې جرته ایسار نه شو ،،

ټیکسي د کلي نه خو فرلانگه تلے و چې د ،، قانون واکدارانو ،، د تلاشی دپاره ودرولو - جنت گل ورته په رپېدونکو شونډو خبره وکړه - او هغوي ځکه ومنله چې جنت گل ئې پېژندو - ولې وړاندې گام په گام په روډ کښې لوئې لوئې تیرې پرتې وې - او ددغو تیرو سره توپک په لاس د قانون واکداران ،، ولاړ وو - هغوي به راتلل د جنت گل نه به ئې تپوسونه کول - د گاډي تلاشي به ئې اخسته او بیا به ئې د تلو اشاره کوله - جنت گل خو کسانو ته په غصه دا هم ووي چې ،، دا د اسلام تقاضا نه ده چې بل مسلمان ورور ته دې تکلیف ورسولے شي - اخر هم زه ددې خاورې اوسېدونکے یم - او بیا زما سره زنا نه ده - لږ سوچ او کړی سړیتوب هم څه شے دے - ،، خود هغوي د خان د حکم تابعدار ،، وود اسلام او د کلتوري روایاتونه - د ښار لوئې هسپتال ته ایله د یوې گینټې لار وه او جنت گل په پنځو گینټو کښې لاهلته نه ورسیدلے - د قانون

واکمنو سره د خپلې نوکری، غم ؤ . او جنت گل د خان په غم
اخته ؤ .

چې لوتې هسپتال ته ایله دوه فرلانگه لار پاتې شوه نو د
جنت گل بنځې ورو غوندې د هغه په اوږه لاس کېښودو . جنت
گل په هېبت مخ راواړولو هغې د خپلې بنځې په سترگو کېښې
ئې غټې غټې اوبنکې ولیدې څه تپوس به ئې کولو چې بنځې
ئې ،، نازکې ،، ته اوکتل او چې د جنت گل سترگې په ماشومې
نازکې ولگیدې نو د هغې سترگې وازې پاتې شوې وې . د جنت
گل د سترگو نه دوه غټې اوبنکې لارې او د ږیرې په وېښتو
کېښې ورکې شوې . هغه په رپېدونکو شونډو د تیکسي
ډرائیور ته دومره قدر له ووي ،، استاذ گامے واپس کړه ،، .

د ارمان جولی مې تشه درنه یوره
وخته څومره لېونې جبر دې اوکړو

اوچي اوبنکي

،، بنه نصيبه ،، د رحيم الله خان د کور پيدائشي نوکره
وه - هغې ته ياد وو چي ايله د لسو کالو وه نومور به ورته د کور
کار سره سره د خانانو د ،، نازونو ،، خبرې کولې - او بيا وخت
هغې ته هر څه زده کړل - د مورد مرگ نه پس چې کله د بنه
نصیبې په ژوند کښې د امید اخري رڼا لټې وټکولې نو هغې د
صبر ساه واخسته او خپل ټول ارمانونه ئې د ،، خانانو ،، د کور

سرہ وتړل - هغه به د سحر نه تر شپې ناوخته پورې د کور په کارونو کښې داسې بوخته وه چې خپل ځان به ترې نه هېرؤ او اکثر به نهره اوده شوه - هغه ماشومه وه - پېغله شوه خود پېغلتوب بې فکري ئې ونه لیده - چرته ئې په ډکه خوله ونه خندل او د وخت د ظلم ، جبر او ناکردو احساس ورته هله وشو چې کله موده پس ئې د لوئي اختر په دوېمه ورځ په آئینه کښې خپل ځان ته وکتل -

د هغې په مخ کښې د وختونو کرښې واضحه ښکارېدې - په تورو وینستو کښې ئې ، سپین ډکي ، ، یوبل سره غاړه وتي وو - د هغې زړه ډوب ډوب شو - ژوند ورته په خپل کمزوري وجود ډېر لوئي بار ښکاره شو - او د بار دغه احساس د ښه نصیبي د ارمانونو ملا بې وخته ماته کړه - هغه به چې کله د فرش صفایي ته برنده کښېناسته نو بیا به راپاڅېدې نه شوه - د وجود په هر رڼ کښې ئې نینې ورتیدې - ولې هغې به چاته هم گیله نه کوله - او بیا ورو ورو دغه کمزوری ښه نصیبه دکت کړه - هغه به ټوله ورځ اوشپه ټوخیده - دوه درې ځلې ئې د کور په کارونو پسې د راپاڅېدو کوشش وکړو خو ونه شوه -

یوه شپه چې کشر خان ناوخته کور ته راغی او په یخنی کښې ئې ښه نصیبه بهر په دالان کښې په ټوخیدو ولیده نو خپل

واؤر ٻڌي چي ،، هلڪه بهادره لڙ شه او د بنار هغه لوتڻي ڊاڪٽر راوله .

دي اور ٻڌو سره د بنه نصيبي په کمزوري مخ پيڪه رنگونه غاري ورکري . هغي د برستنې نه سر رابهر کړو . اوبيا ئي چي کله د بنگلي نه د موټر د وتو اواز واؤريدو نو د سکون يوه اور ٻڌه ساه ئي رابنکه . هغي ته خان په رښتيا ،، خوش نصيبه ،، بنکار ٻڌو . د ډيري خوشحالي نه ئي سر په خيرنه برستنه کښي کلک پټ کړو او د ڊاڪٽر راتلو ته ئي غوږونه ښغ ونيول . د هغي زړه بي اختياره درز ٻڌو خوپه دغه درزا کښي يوپټ سکون ؤ چي بنه نصيبي له ئي تسلي ورکوله .

د ډير ساعت د خاموشي نه پس بنه نصيبي د مشر خان رعب دار اواز واؤريدو ،، زما کشري بچي بيگانه ټوله شپه شوگيره کړي ده . څنگه بنه به شي او که نا ،، د بنه نصيبي وار خطا شو چي گني د کشر خان طبيعت ډير خراب دے . د يو ساعت ډياره ترې خپله بيماري هپره شوه ځکه چي کشر خان د هغي لاسو کښي لوتے شوے ؤ . د بنگلي نه دوه موټري په يوبل پسې ووتې د موټرو اواز ورو ورو لري کېدو . او عن تر دي چي غيټ شو . بنه نصيبي په کټ کښي ډډه بدله کړه . او چي مخامخ ئي وکتل نو بهادر کاکا ولاړ ؤ . د هغه په مخ مايوسي خوره وه او دغه مايوسي د بنه نصيبي تلوسه نوره هم سپوا کړه .

بہادر کا کا نزدی راغے بنہ نصیبی ورتہ پہ رپیدونکو
 شونپو و خئ وئیل غوبنتل چہ بہادر کا کا پخپلہ خبرہ
 راواختلہ - ،، کشر خان بیگا تولہ شپہ خوب نئ دے کرے یرہ
 خو عجیبہ دنیا دہ ،، بنہ نصیبی ترے نہ پہ وارخطایی تپوس
 وکرو۔ ،، نوگنی خدائے مکرہ ناروغہ دے ،، - خان نئ دے
 ناروغہ د هغه سپے تائیگر ناجورہ دے - او مشر خان ورلہ د
 بنار لوتے ډاکتر راوستے وو - د بہادر کا کا خبری سرہ پہ بنہ
 نصیبی سر وچور لیدو پہ مخ ئی دوہ کبری وری او بنسکی راغلی
 خان ورتہ ډپر بی شوکہ بنکارہ شو - هغی د حسرت پہ ډکو
 سترگو مخامخ د رحیم اللہ خان لوری بنگلی تہ وکتل چہ
 پکنبی د بنہ نصیبی د ماشوم والی او خوانی سیوری تہ شان
 بنکار بدل - هغی دغه سپورو تہ پہ سلگو سلگو ژرل او سپورو
 د هغی پہ بی وسی پہ بق بق خدا کولہ -

شوک د چا پہ مجبوری، پوری خدا کړي
 شوک پہ خپل نصیب پہ چغو چغو ژاري

آخري خط

رہل گادي خو کريکي ووهلي . او بيا يو درز سره
وخوزيدو . سهيل دغه درز په خپله سينه کښي محسوس کړو .
هغه د سگريټ نه يو دومره اوږد کش رابڼکو چي سگريټ
ورسره لمبه شو ولي هغه دغه لمبه ونه لیده . او دا غالباً ځکه
چي د هغه په زړه کښي ددي نه زياتي لمبي بلې وې . هغه د ريل
گادي د کهړکي نه سر رابهر کړو . په سټېشن کښي ولاړو

کسانو مسافرو ته ئي لاسونه خوزول - او مسافرو ورنه د لاسونو په خوزولو د رخصتيدو اجازت اخستو - سهېل هر چا ته په ژور نظر كتل - د جدايي احساس له ئي لفظونه لټول خو چې كله ئي سترگې په ,,سيما ، ولگيدي نو خوله ئي وازه پاتې شوه - د هغه په خپلو سترگو باور نه راتلو - د هغه د خولي نه لاشعوري طور يوه چغه وخته - هغه د كهر كې نه لاس بهر كړو -

سيما لكه د ماشومانو په سهېل پسې رامنډې كړې هغه لاسهېل ته نژدې شوې نه وه چې د گاډي رفتار ترې نه بڼه لرې كړه - سيما په سټېشن ساه ساه اټاله پاتې شوه - د هغې لاسونه بې اختياره خوزيدل او چې كله ريل گاډي د نظر د حد نه ووتو نو د سيما په خپل مخ لړي لړي او بڼكو ته پام شو - هغې زر زړه لوپټه او بڼكې اوچې كړې او ځورند سرد ريلوې سټېشن نه بهر روانه شوه -

سهېل او سيما دواړه د يونيورسټي ملگري وو - په دوه كاله كښې هغوي يو بل ته دومره رانژدې شوي وو چې د وخت فاصلي ئي د خيال نه وتې وې - سهېل د ډېر لرې نه يونيورسټي ته د ځان په لټون پسې راوتې ؤ او سيما د ښار د يوې داسې كورنۍ حيا وه كومه چې په دولت هم مړه وه او د شرافت پس ئي هم خور وو - سهېل خو خو ځله د سيما كورته تلې ؤ او ځكه نو د هغې پلار او وروڼو پېژندو ولي د سهېل

دروند خوئي او حياناكې ځوانۍ دغه تگ راتگ هر ځل دروند كړم ؤ. د يونيورستۍ دوه كاله داسې د سترگو په رپ كښې تېر شول. چې نه ئې سهېل احساس وكړم شو او نه سيما ته دغه اندازه ولگيده خونن چې كله د شپاړسم پاس كولو نه پس سهېل كلي ته روان شو نو دزره تارونو ئې د ماضي يوه نغمه اچېرله. هغه ددغه نغمې په هر ترنگ او ښكې توې كړې. خو وخت ددغه اوښكو هېڅ پروا نه شوه كوله.

كلي ته د رارسېدونه پس هغه څو ځله دا فيصله وكړه چې پلار ته د سيما په حقله خبره وكړي خو هر ځل به ورله ،پښتو،، د ارمان په مړۍ پښه كېښوده. څه مده خو هغه په دغه ذهني اضطراب كښې راگير ؤ خو په هغه ورځ ئې د سر نه لمبه وخته چې پلار ئې دده د تره لور سره د كوژدن خبره وكړه مور به ورته د تره د لور خبرې كولې او د سهېل په مخ به رنگونو په يو بل پسې منډې وهلې. هغه څو ځله اراده وكړه چې چغې كړي او دنيا ته د خپلې مينې قيصه بيان كړي خو د ،خانداني رواياتو،، او د مشرانو د ،، عزت ،، تر مخه ئې هر ځل په مړۍ كښې لاړې اوچې شوې. د سهېل ملگرو خندل او هغه په خپلې مجبورۍ اوښكې تويولې.

كوژدن وشوه. سندرې ووئيل شوې. مباركيانې واخسته شوې خو سهېل به چپه خوله يوازې يوازې گرځېدو.

هغه نه پوهېدو چې څه فيصله اوکړي خو د سیمایا ریلرې خط د هغه په ذهن کې یو طوفان راپورته کړو. «پرون راته چا ستا د کوژدن خبره وکړه ډېر څه مې درته لیکل غوښتل خو په زړه مې د صبر تیرېه کېښوده. زه خفه نه يم خو دا یو ارمان مې ژوند ته نه پرېږدي. چې کاش ما هم دغه جینۍ یو ځلې لیدلې وې اخر ستا د تره لور ده لکه ستا به بنائسته وي. زما کوژدن هم پرون مازیگر د ماما زوئ سره وشوه. تۀ خفه کېږه مه. دا د نصبونو خبرې دي. د سیمایا دا څو کرښې خط د سهېل د ډېرو معصومو ارمانونو قتل ؤ. هغه د ځان نه بیا بیا دا تپوس کولو چې اخر سیمایا ته دا هر څه چا ووئیل خو چې د هغې د کوژدن خبرې ته فکر یووړ نو د وینې رفتار ئې سېوا شو. د هغې په بې وفایۍ ئې زړه له دلاسي ورکړې. د دلاسي دا ورځې هم داسې تیرېدې. د کوژدن نه څه موده پس چې کله د سهېل واده وشو نو د ژوند په هر قدم هغه سیمایا یاده کړه. د تره لور څو څو ځله د سهېل دا خاموشي محسوس کړه خو په مطلب ئې ونه رسیده.

کال پس چې کله سهېل د یو زوئ پلار شو نو د ماضي یادونه ئې د ذهن نه وویستل. او د نوي ژوند سره ئې نوې اشنائي جوړه کړه. ولې د اشنایۍ دغه آئینې هله، درز، وکړو چې پوره درې کاله پس د سیمایا دوهم خط راغې هغې دا ځل هم یو څو ټکي لیکلي وو. «زه ستا د زوئ د کېدو نه خبر شوم

یقین و کرہ ڊڀره خوشحاله شوم - او هن ربنستيازما هم يوه لور شوې ده بالکل زما په شان - ستا زوئې به بيخي ستا په رنگ وي - خو خفه په دې يم چې ليد مې ئې نه شم - زما دپاره ورسره ډډره مينه کوه،، -

د خط لوستو سره د سهېل په ذهن کښې د سيمما او د هغې د ماشومې تصويرونه لارل راغلل هغه غوښتل چې لار شي او د سيمما لور يو نظر وويني - خو اوس دا خبره گرانه وه - سهېل خط د يونيورسټي د ورځو په ډايرۍ کښې ،، خوندي،، کېښودو - او بيا ئې ژوند ته لاسونه ورکړل - هغه د نوکړۍ په ځائ په کلي کښې يوه وره فيکټري ولگوله - چې د سحر نه تر ماښامه پورې به هم هلته په کار کښې اخته وو -

لس کاله پس د سهېل کاروبار په خوريدو وو - د هغه د ژوند تقاضې بدلې وې - يوه ورځ چې د کار نه ناوخته راغې نو ماشومان ټول اوډه شوي وو - ښځې ورته ډوډۍ ورکړه او هغه لا نمړۍ نه وه پورته کړې چې ښځې ورته وې ،، نن دې څه چيټۍ د کور په پته راغلې ده - خدائے خبر چې د چا ده ،، د سهېل رنگ زير وټښتېدو - هغه ښځې ته د چيټۍ د راخستو ووييل - هغه په خط پسې پاڅېده او د سهېل ذهن ته بې شمېره سوالونه پرله پسې راغلل - چې ښځې څنگه لفافه سهېل ته په لاس کښې ورکړه نو د هغه زړه يو درز وخورو - زر زړ ئې خط پرانستو - د

سیما ددی خط سرہ د سہیل زرہ د ماضی نغمہ یو حُل بیا پہ
خوند خوند وچہرلہ۔

» پروں مہی دا زرہ ڈپر ڈوب ڈوب کپدو نو
ماشومان مہی خان سرہ کرل او پہ یونیورسٹی
کبھی د ہغہ گوری ونی سیوری تہ کنبہناستم
چرتہ بہ چہی ما او تاکلہ کلہ مازیگر تر ڈپر
ناوختہ پوری ناست وو۔ ماشومانو لوبی کولی
او ماتہ دا احساس کپدو چہی تہ کلہ بنارتہ
راخی نو ددی ونی سیوری لہ بہ خا مخا راخی
او لکہ څنگہ چہی زہ دلته پروں د خوانی۔ پہ
سیوری پسې ورکہ ورکہ گر خبدم دغہ رنگ بہ
تاتہ ہم ددی ونی لاندی زما خیال سیورے
سیورے کپری،،۔

د سہیل شونہی سپینی وتبستہدی روتی۔ ئی ہم
دغسی پرہنہبودہ او نبع خپلی کمری تہ لارو بنہی ترہنہ تپوس
ونہ کر و څکہ چہی د ہغی ذہن لہ ددغہ تپوس دپارہ الفاظ نہ
راتلل۔ لکہ د نور کلہ د سیما دی یاد ہم وخت سرہ سرہ د
سہیل زرہ نہ کپہ وکرہ۔

پنخویشت کالہ پس بیا د سہیل بچی زلمی وو۔ ہغوی
د فیکٹری لمن نورہ ہم فراخہ کپری وہ۔ او څکہ نو سہیل بہ

اکثر یوازی یوازی ناست و۔ کله به ئی اوږدې اوږدې ناولې کتلې او کله کله به ئی د حوانی د وخت په تصویرونو پسې چشمې لگولې۔ یوه ورځ چې هغه په کور کښې بالخت ته ډډه وهلې وه او د نسیم حجازي لیکلې ناول ئی لوستونو چا د دروازه ووهله۔ سهېل په درنو قدمونو دروازی ته ووتو۔ د ډاکي نه ئی خط واخستو۔ د چشمو په گوټونو کښې ئی ورته لاندې باندې وکتل۔ د کمزوري وجود کمزوري زړه ئی په سینه کښې بې اختیاره ودانگل۔ سیما ته د پنځو شت کاله د تېرېدو احساس و هغې دا ځل لیکلي وو۔

»پرون چې مې کله په آئینه کښې د خپل مخ کتاب لوستو نو په خپل سر کښې سپینو وینستو ته فکر یورم۔ ستا د سر وینستۍ خوبه هم سپین شوي وي کنه او په دغه سپینو وینستو کښې به تۀ څومره بڼکلې او دروند بڼکارې۔ زۀ هره لحظه تا د تصور په سترگو وینم او تۀ چې کله یوازی شې نو کله کله به دې زما خیال خامخا چیري ، ،

سهېل څو څو ځله دا خط ولوستو۔ خولې له ئې بې اختیاره راغلل، واقعې چې لېونی ده ، ، او بیا په درنو قدمونو د آئینې مخې له ورغې خپلو سپینو وینستو ته ئی وکتل

اول مسکے شو او بیا ئی د زرہ د تل نہ یو سوږ اسویلے د شونډو
سرونو له راغے . خو په خوله ئی هېخ هم ونه وئیل .

خو کاله پس د سهېل د زامنو ودونه وشو لوڼه ئی د
پردو کورنو شوې او د هغه په ژوند د تنهایۍ توري وریځې
گوري گوري شوې . هغه به ټوله ورځ یوازي په خپله کمره کښې
ناست ؤ . د کتابونو لوستونه ئی زرہ موږ شو . خو په دغه
تنهایۍ کښې ئی یو پارسل نوي هنگامه راپورته کړه . هغه د
ډاکي نه په رپېدونکو لاسونو دغه پارسل واخستو . د پارسل
دپاسه لیکلو ته ئی په چشمو کښې په غور وکتل د سیمما د خط
پېژندو سره هغه د ځان سره غلي غوندي او خندل او بیا ئی
اووے ،، ته گوره لېونی . زه پرې اوس هم گران یم ،، بیا ئی ډېر
په احتیاط پارسل پرانستو په هغې کښې د سهېل خطونه ، د
هغه د لاس ډېرې داسې نڅښې چې د سهیل نه پخپله هم هیري
وي . سهېل ددې هر څه نه زیات د سیمما خط لوستو ته لېواله ؤ .
د پارسل په ویخ کښې یوه لفافه د سهېل په نوم وه سهېل زر زر
په رپېدونکو لاسو لفافه پرانسته . او چې خط ته ئی په غور
اوکتل نو په نظر کښې ئی داسې جذبې الول شوې .

،، ما وبخښه سهېله ! ما وبخښه ځکه چې زه

مړه یم . پوره څلوېښت کاله وړاندې په هغه ورځ

چې کله ما ستا د کوژدنې خبر اورېدلے ؤ . دا

ٲول خطونہ ما خیلے یوے ملگری له دے وصیت
سره ورکری وو چے تاتہ ئے په مناسبو وختونو
درؤلپری۔ تہ زما نہ خفہ نشے حکہ چے ستا نہ
بغیر بل چاتہ د کتو سوچ ہم نشو کولے۔ خیلہ
لپونی۔ سیمہ وبخبنہ،،۔

د،، خودکشی،، د احساس سره د سهیل د رپیدونکو لاسونو نہ
خط پرہوتو۔ او چے د هغه زامن راتلل نو د سیمہ لیک د هغه په
سینہ پروت وو۔ او سترگی ئے وازی پاتے شوے وی۔

که وختونہ دی تیر شوی زما مینے
خو زما په هره ساه کنبے لا اوسپرے

انصاف

هغه ٻيو نظر د باچا خان چوک په مېنځ کښې ددغه
، لوئې پښتون،، يادگار ته وکتل - بيا ئې د ترخ د جېب نه د نظر
چشمې راوويستي - په رپېدونکو لاسونو ئې سترگو ته يوړې او
چې دا حل ئې يادگار ته وکتل نو د باچا خان په مخ ئې لپه لپه
خاورې وليدې - د هغه ذهن ته د باچا خان هغه ټولې مبارزې
راغلي کومې چې هغه فرنگي سره صرف او صرف د پښتون قام
د سرلوړې دپاره کړې وې - ځان سره ئې دومره قدرې اوې

، افسوس دے بی قدرہ قامہ ، ، بیا ئی رکشو او لارو بسونو ته فکر شو چي د خة قسم قاعدې او اصولو نه بغير ئي يو بل نه د وړاندې کېدو کوشش کولو . هغه خة ساعت دغه تماشه کوله او بيا چي کله نورو خلقو د سرک د يوې غاړې نه بلې غاړې ته ، منډې ، ، وهلي نو هغه ورسره هم په دؤ دؤ او ساه ساه بلې غاړې ته راغے .

دلته ئي بله لوبه وليده او هغه دا چي د پيدل تلونکو په لاره کنبې قدم په قدم نايان ناست وو چا ږيرې خريلي چا وينتہ جوړول او بيا به ئي دغه ټول وينتہ د لارې په غاړه د اوبو نالي ته غورخول . هغه خة ساعت دا هر خة وليدل روانېدو سره ئي ووي ، افسوس دے بي حسه خلقه ، ، هغه د خپل اوږد کوټ د جېب نه رومال راوويستو او پوزې ته ئي ونيو چي خو قدمه وړاندې لارو نو هلته د رود په غاړه مردار سپي ، چرگان او پيشوگان پراته وو چي ټول سخا شوي وو او بدبو ئي تر لرې لرې پورې خورېده . هر چا پوزې نيولې وې . او په منډه تيريدل راتيريدل خو چا کنبې دا همت نه وو چي ددې زياتي تپوس ئي کړے وے .

هغه نيت وکړو چي د خناورو د هسپتال په لوني ډاکټر پسي ورشي او ورته ووائي چي يه ، د خدائے نيک بخته دا مردار خناور خوک لارې ته راگزاري ، ، ؟ لاپه دې سوچ کنبې

ورک و چي مخامخ ئي ڄو ڪسه پوليس والہ وليدل چي د روڊ
 په بله غاڙه ولاڙ دي۔ هغه چشمي د پوزي د سر نه په سترگو
 پوري جوختي ڪري بيا ئي پوليسو ته لڙ په غور وکتل۔ نو پوه
 شو چي دا د تريفڪ د محڪمي لوتے دفتر دے۔ هغه خان سره
 ووي چي دا د مردارو ڄناور بدبو خوبه په دي لوتے لوتے
 افسرانو هم لگي ڪنه نو بيا ڄه وجه ده چي دوي ددي بي حسي۔
 مخ نيومے نه شي ڪولے۔

زڙه ورته ووي،، چپ ڪنسي ئي خبر دے،، اسوبلے ئي
 وڪرو او په درنو قدمونو وړاندي روان شو د پيدل تلونڪو لار هم
 په ڊبري بي دردي سره ماتہ ڪري شوې وه۔ هغه به قدم په قدم
 ماتې لاري ته ڪتل او هر قدم سره به ئي وئيل،، عجيبه خلق دي
 په خپل تاوان هم نه پوهيږي،، ڄو قدمه وړاندي ئي د ريڊيو
 پاڪستان نوم ليكلے وليدو۔ هغه دغه نوم ته په ژور نظر وکتل او
 بيا ئي د ريڊيو پاڪستان لور بلڊنگ ته وکتل زڙه له ئي ڄه
 راغلل خان سره مسڪے شو خو نور ئي هېڅ ونه وئيل او بيا ڄه
 ساعت پس هغه د وزير صېب د دفتر مخي ته غلے ولاڙ و۔

د هغه نوم غمخور و۔ د خپلي خاوري خواخوږي د خپل
 وطن خير خواه او د هر چا په غم شريڪ۔ ولي خپل غم ئي
 دومره دروند و چي غم خور له ئي بي وخته ملا ماتہ ڪري وه او
 دغه غم د هغه د بنڄي د ڄو ڪالوراسي مسلسلہ بيماري وه۔

چې هغه ئې تر لرې لرې پورې په علاج کولو سترې کړې و او د مایوسی نه پس ئې د الله پاک فیصلې ته سترگې نیولې وې۔ د هغه په کور کبسي د بنځې نه علاوه ايکې یوزوئے مُراد و چې د نوکری زندان د خپلې ناروغه مور نه ډېر لرې کړې و هغه ډېر ځله خپلو افسرانو ته جولۍ غوړولې وه چې بدلي ئې کلي ته وکړي خو دا منت د هغوي ذهن ته نه پریوتو ځکه چې نه خو مراد سره لوائے سفارش و او نه ورله د افسرانو د خوشحالمولو هنر ورتلو۔

غمخور کاکا خو اول زوئے له تسلي ورکوله خو چې د بنځې ناروغتیا ورله د حوصلې څټ و مروړلو۔ نو د خپل کلي په ،،ممبر صېب ،، پسې ننوتې لاړو او د ډېرو منتونو نه پس ئې د هغه نه د ،،وزیر صېب ،، په نوم د مراد د بدلۍ دپاره سفارش راواخستو۔ او نن هغه په دې ارمان او په دې امید د ،،وزیر صېب ،، سلام له راغله و۔

هغه څه ساعت خاموشه ولاړ و۔ خو چې کله په دغه انتظار انتظار سترې شو نو د وزیر د دفتر مخې ته ولاړ نري نروچکي سړي ته ئې ووي ،،يا هلکه هغه وزیر صېب چرته دے ،، هغه پوزه وچولله۔ په څو ډکو بریتو ئې لاس رابنکو او په تاؤ کړي څټ ئې ووي ،،صېب میتینگ کبسي دے ،، غمخور کاکا د میتینگ په مطلب دومره پوهه شو چې گني اوزگار نه

دے۔ نو خہ ساعت ئی بیا انتظار وکړو۔ هغه لاپه دوپم حل پوره پوښتنه نه وه کړې۔ هغه سړي ورته په غصه کښې ووي، درته مې وئيلي نه دي چې صېب په میتینگ کښې دے ته خو هلوپه خبره پوهېږې نه،، د غمخور کا کا د سر نه لوخړه وخته۔ زړه ته ئی راغلل چې ورشي او دغه نري نروچکي سړي له خت لکه د چرگوري تاؤ کړي خو چې خپل عمر ته ئی پام شو نو غلے پاتې شو۔

هغه لاد وزير صېب په انتظار کښې و چې هغه نرے نروچکے سرے د خه کار دپاره بهر ووتو۔ غمخور کا کا د هغه وتو سره کلیمه درسته کړه او د خه اجازت نه بغير ئی د وزير صېب د دفتر دروازه ئی په درز خلاصه کړه۔ هغه د ننوتو سره د وزير صېب په کړس کړس خدا واوریده۔ چې مخامخ ئی وکتل نو وزير صېب يو خو جینکو سره په خبرو کښې ورک و۔ چې په غمخور کا کا ئی سترگې ولگیدې نو تندے ئی تریو کړو او په غصه ئی ووي،، خه دي بودا،، غمخور زر زر لاس وراورد کړو او ورته ئی ووي،، دا۔۔۔۔ د ممبر صېب خط دے۔ د مراد د بدلۍ دپاره،، وزير صېب په ماتہ زړه خط واخستو او د خط د لوستو په حائے ئی د تلۍ په بهن گوتې کښنودې۔ ساعت تېر نه و چې هغه نرے نروچکے سرے ساہ ساہ کمري ته راننوتو او وزېر صېب ته ئی د احترام دپاره سر ښکته کړو بیا ئی يو نظر

غمخور کا کا تہ وکتل۔ د بریتو خو ڊ کي وپنستہ ئي نېغ ودرېدل
 هغه به لاخته وئيل چي وزير صېب پري سترگي راسري کرې
 ،، درته مي شل خله وئيلي دي چي زه کله په ميتنگ کښي يم نو
 ماتہ دا خلق مه راپرېرېده۔ خوتہ غالباً د شرافت په ژبه نه
 پوهېږي ،،۔

نوکر د خه وئيلو نه بغير غمخور کا کا د لاس نه ونيوؤ
 او په دیکو دیکو ئي د کمرې نه وويستو۔ او چي کله د کمرې نه
 بهر ووتو د ،، صېب ،، نوکر ورته دومره ستغي سپوري ووي
 چي بهر ټولو ولاړو کسانو يو بل ته وکتل۔ غمخور کا کا صرف
 دومره قدرې ووي چي ،، ارمان ارمان دے بد نصيبه قامه چي
 داسي خلق مو مشري کوي ،، او بيا۔۔۔۔۔ ساہ ساہ د هغه خائے نه
 روان شو د ما بنام په توره تياره کښي چي کله کور ته راغے نو
 بنخي ورته په سوالیه نظر وکتل۔ غمخور کا کا ورته دومره
 قدرې ووي۔ مراد به دي کور ته راشي وزير صېب ته مي د ممبر
 صېب خط په خپل لاس رسولے دے۔ او بيا خو ورخي پس چي
 مراد خوړند سر کور ته رانتوتو نو د هغه په لاس کښي د بدلے د
 اړد په خائے نوکري نه د ويستو حکم وؤ۔

د انصاف طمع به خوک د چانه اوکري
 چي خوک غل دے خوک د غلو د لاري مل دے

په تول پوره

د ،، لونگين ،، پلار به چي کله د مشاعري نه کورته راغلو --- نو لونگين به پسي دروازي ته ورمندې کړې پلار به ورته د خندا شين شو . لونگين به ئې په غېږه کښې اوچت واخستو- په دواړه مخه به ئې بنکل کړو . او لاساه به ئې اخستې نهر وه - چي لونگين به ترې په تته ژبه تپوسونه شروع کړل - ،، لونگين ،، ايله د پينځو کالو و هغه د خپل پلار گلاب دين ايک يوزوئ و- گلاب دين په خپله ټوله علاقه

کبني مشهور ؤ۔ د هغه نه بغير به هره مشاعره نيمگري وه۔
 ځکه چې هغه د شعر په ټولو رموزو پوهه وو۔ د هغه د فکر الوت
 د هغه د ذهن وسعت دومره سپوا ؤ چې د وخت هر پوهاند به
 ورته په درنه سترگه کتل۔

که يو خوا د هغه د شعرونو غږ خور وو نو بل خوا د هغه
 په مزاج کبني عاجزي وه۔ د هغه په عادتونو کبني سادگي وه۔
 او د هغه په ناسته پاسته کبني ډېر دروندوالی ؤ۔ ډلې ډلې
 شاعران به د هغه ليدو ته راتلل او کله هم داسې نه وه شوې چې
 هغه کوم مېلمه شاعر د مېلمستيا نه بغير پرېخود مې وي۔ په
 لونغين،، د خپل بابا دا ټول عادتونه خواږه لگېدل۔۔۔ هغه به
 د خپل بابا نه هر ځل د مشاعرو د قيصې اوريدې۔ او څو ځله
 خو د خپل بابا سره مشاعرو ته هم تلې ؤ۔ هغه به هر شعر ته غوږ
 نيولې ؤ۔ لونغين چې څنگه څنگه د ځوانۍ په درشل قدم
 ايخودو نود هغه دننه ناقراره انسان نور هم ناقراره شو مې ؤ۔
 هغه به کله شعر کله افسانه اولیکله او چې خپل بابا ته به ئې
 واړوله نو هغه به په تندي بنکل کړو۔ د هغه په سترگو کبني به
 ئې خپل ځان ته او کتل او دا تسلي به ئې اوشوه چې هو۔۔۔ زما
 نه پس به لونغين د پښتو د خدمت پېټه په سر اخلي۔

وختونو اړخونه بدلول رابدلول او لونغين۔۔۔ د ژوند د
 مشاهدو سره اشنا کېدو۔۔۔ چې څنگه د،، لونغين،، د ذهن

پہ دنیاگی۔ کنبی وسعت راتلو نوبل خوا د گلاب دین شمار پہ
استاذانو کنبی کبدو۔۔۔ د هغه شعر دومره عظمت ته رسېدلے
وو۔ چي په حجره جومات کنبی به د هغه شعرونه د مثال په
توگه وئیلے کېدل۔ د وخت ټولو هنر مندانو د ځان دپاره دا
افتخار گڼلو۔ چي د گلاب دین بابا شعرونه دې اووایي۔

د خپل بابا په وجه د لونگین ادبي دنیا هم ډېره فراخه
شوې وه۔ یوه ورځ چي کله هغه په یو ادبي محفل کنبی ناست
وو نو چا ورته اووې،، ته سپین گل چنار پېژنې،، ؟ د نوم د
اوریدو سره لکه چي لونگین په سوچ کنبی لارو۔ د خولې نه ئې
بې اختیاره اوختل هو دا نوم مې چرته،، یو ځل،، اورېدلے
دے۔ ملگري ورته مخ راواړولو او په خندا ئې اووې،، عجیبه
سرے ئې،، چنار،، صېب خو پوره د پنځوسو کتابونو لیکوال
دے او تائي ايله یو ځل نوم اوریدلے دے؟ او بیا هغه ملگري
لونگین ته د،، چنار صېب،، دومره صفتونه او کرل چي د هغه
په ذهن کنبی د،، چنار صېب،، ډېرې خاکې جوړې او وړانې
شوې۔

هغه ډېر ناقراره وو۔ او دا ئې غوښتل چي اوس زر تر
زړه د چنار صېب لیدو ته لار شي۔ د ملگري نه ئې ټول
معلومات ترلاسه کرل د چنار صېب کلے دومره لرې نه وو۔ خو
لار ئې ورکه ورکه وه۔ ځکه نو د لږ کړاؤ نه پس هغه د چنار

صہب کلي ته را اور سيدو - هلتہ ئي دوه دري کسانو نه تپوس پوبستنه او کره خو چا ورته هم د چنار صہب درک ورنکرو --- لونگين د لږ ساعت دپاره اټاله ودریدو - او دې سوچ يورپو چې ،، زه بل کلي ته خو نه يم راغله - او که کله دا وي نو خلق ورنکبني دومره لوتے ليکوال څنگه نه پېژني ،، - هغه په ذهني کشمکش کبني اخته وو چې ناڅاپي ورته يو بوډا کاکا اووے چې ،، مېلمه ته --- هاغه اټي وال چنارے خو نه يادوي ،، لونگين ورته اووے نه بابا --- زه سپين گل شاعر يادوم --- بوډا کاکا د ځان سره په لاسونو څه خبرې اوکړې او په مخه لاړو - کوڅه کبني دوه دري ماشومانو په دورپو کبني لوبې کولې - لونگين چې کله هغوي ته د چنار گل نامه ياده کره نو هغوي ورته اووے چې ،، --- او --- او --- مونږ ئي پېژنو ،، ددې اورېدو سره د لونگين لارې تيرې شوې -

هغه چې د سپين گل کور ته اورسيدو نو يو نظر ئي د کور دروازي ته په غور اوکتل - ساعت پس د دروازي په ور کبني يو سرے رابنکاره شو - د هغه عمر دومره زيات نه ؤ - په ونه چنار هم نه ؤ او په رنگ سپين هم نه ؤ - سړي لونگين ته په غور اوکتل - ،، لکه چې شاعر ئي؟ ،، لونگين په اوچو شونډو ژبه رابنکه --- ،، او جي ،، --- زه --- د سپين گل چنار ليدو ته راغله يم - - - دا د هغوي کور دے؟ ددې تپوس سره چنار

صہب پہ بق بق او خندل۔ لونگین د هغه خندا او په خوله کنبې پرتو نسوارو ته فکر یوو۔ زه چنار یم کنه۔۔۔ د خدائے زوره وره۔ خنگه راغله ئې؟ د لونگین نه یوه دوه خطا شو۔ او اټاله اودریدو۔

چې کله لونگین د چنار صہب سره کیناستو او خوله ئې تپوس ته جوړوله۔ نو چنار صہب اووے،، ځلمیه پوره اتیا کتابونه مې لیکلي دي۔ ډېر واره خلق مې،، سړي،، کړي دي۔ او زما هومره کار به ادب کنبې چا هم نه دے کړے۔ عن تر هاغه حمزه پورې۔۔۔ او دا اوس چې ځان ته لیکوال وائي په دوئي کنبې خویو زه لیکوال نه گنم۔۔۔ او ځلمیه۔۔۔ دوئي صرف په کرسو ناست دي۔ د ادب نه څه خبر دي۔

لونگین دا ټولې خبرې اورېدې۔ خو نه پوهېدو چې۔۔۔ خنگه په خبره کنبې وار واخلي۔ اخر ئې زړه ټینگ نه کړو وئے وئیل،، چنار صہب تاسو دومره زیات کار کړے دے او اوس هم شپه او ورځ لگیا ئې۔۔۔ خوتاسو څوک په دې خپل کلي کنبې هم نه پېژني۔ دا ولې،، چنار صہب بیا یو ځل په بق بق اُو خندل۔،، مېلمه۔۔۔ دا کله څه چې ددې دور یو لیکوال نه زما په قدر پوهېږي او نه زما په دې لیکلو۔ خویو خبره درته کوم گوري۔۔۔ راتلونکي څېړنکار به زما په دې،، تخلیقاتو،، لوتې لوتې څېړنې کوي،،۔ لونگین به کله د چنار صہب خندا ته

کتل او کله به دې سوچ یورو چې که د چنار صېب په دې لیکلو
 نن د چا غوږ نه گږېږي او څوک ورته درنښت نه ورکوي. نو
 راتلونکې وخت به ورته څه نظر او کړي. لیک خو هاغه لیک
 د دې چې د خپل دور ترجماني او کړي او خلق ئې قبول کړي.

او بیا چنار صېب د نسوارو یو تازه چونډی د شونډې د
 لاندې کره. ،، مېلمه ،، قسم د دې چې دا ریډیو ، تیلی ویژن
 واله راپسې منډې وهي. د فن کارانو د تیلیفونونه تنگ راغلم
 خو دا فنکاران زما د شاعری حق نشي ادا کولې. او هسې زه
 هم داسې یم.--- دې ادارو ته څه خاص توجه نه ورکوم. ورک ئې
 کړه دوئي به څه وي او معیار به ئې څه وي ،،. ددې خبرې د
 اوریدو سره د لونگین د خپو نه خاورې او تختیدې. د هغه په
 خپلو غوږونو باور نه راتلو. د چنار په فلسفه د هغه ذهن کار نه
 کولو. وخت د هغه په کمزورو اوږو نور بوجه کېدو نو ځکه هغه
 د چنار صېب نه اجازت واخستو. او چنار صېب هم په زړه کښې
 شکر او ویستو.

لونگین په درنو قدمونو د چنار صېب د کلي نه روان
 شو.--- د ځان سره ئې کرل رېبل کول.--- څو ورځې وړاندې چې د
 هغه په ذهن کښې د چنار صېب کوم تصویر جوړ شوی ؤ. د
 هغې رنگونه الوتي وو. د هغه د لیکلو نه بیخي زړه مور شوی

چہ ماہنام تیارۂ خوریدہ نو لونگین کور تہ خفہ خفہ رانتوتو۔ سترے سترے پہ کت کبھی پر بوتو۔۔۔ چہ دغہ ساعت ئی پلار کور تہ راغے۔ ولہ لونگینہ خویہ۔ جور خوئی کنہ،،۔۔۔ هغه د خپل بچی نہ پوہنتنہ وکرہ۔ او بیا لونگین پلار تہ تولہ قیصہ تیرہ کرہ۔

پلار پہ ډبرہ مینہ لونگین خپلی سینہ تہ راجوخت کرو۔ او پہ خندا ئی ورتہ اووے،، بچے مہ خفہ کپرہ دا پہ شمار نہ دہ پہ معیار دہ،،۔۔۔ ددی خبری سرہ لونگین تہ د خپلو تولو سوالونو جواب ملاؤ شومے وو د هغه ذهن تہ د سپین گل چنار عکس یو خل بیا راغے چہ د نوم او قد و قامت تر مینخہ ئی ډبر لوتے تضاد تیتہی سترگی ملامتہ ولاړ وو۔ هغه د خان سرہ اووے۔ هو۔۔۔ زما بابا ربتیا وائی چہ پہ شمار نہ دہ پہ معیار۔۔۔

کہ هر خود خان صفت پہ خپلہ اوکری
خوگونگت تہ شوک،، بورا،، وئیلے نہ شی

مور

شپه د خاموشۍ په غېږ کېښې اوده وه - د اسمان په مخ
اوبنان اوبنان وریځې یو بل پسې روانې وې - سپوږمۍ به کله
کله د وریځو د مینځ نه غلې غوندي د کائنات د ښکلا ننداره
وکړه - ستور و ته به ئې په چپه خوله څه ووئیل او پناه به شوه -
شپه که هر څومره خاموشه وه ولې کله کله به چرته لرې یو سپي
د خپل سترې ژوند نه فریاد شروع کړو - د کلي نورو ، سپو ، ، به
دغه فریاد سره خپله ژړا هم شروع کړه - او تر ډېره وخته به ټولو

خپل خپل ارمانونہ وژرل۔ د کلي د سپو په دې سلگو کښې به د خانانو د کور د سپو سلگۍ نه وې شاملې۔ هغوي به په قهر او غضب غپا کوله لکه چې د کلي سپو ته هم دا وائي چې د خانانو خوب مه خرابوئ۔

د کلي د نورو خلقو په شان،، لېونۍ،، هم بې غمه او ده وه۔ خود هغې په مخ د بيماري نڅښې واضحه ښکارېدې۔ هغه د واده نه وړاندې سعیده وه مور به ورته کله کله د مينې نه بختوره وې۔ خو چې د خاوند کور ته راغله نو د ډېرې مينې نه،، لېونۍ،، شوه۔ خاوند به چې کله هغې ته،، لېونۍ،، ووئيل نو سعیده به د خدا نه شنه شوه۔ او خپل ماشوم والې به ورته ياد شو۔ کله چې شپه نوره هم وغزیده نو لېونۍ په خوب کښې چغه کره د هغې خاوند چغې سره راوېښ شو او چې کله ئې رڼا بله کره نو وار خطا شو۔ لېونۍ په کټ کښې ناسته ټوله رپېده رنگ ئې زير تبنتېدلې ؤ۔ په غټو غټو سترگو کښې ئې غټې اوبښکې تلې راتلې۔ وېښته ئې گډه وډ وو۔ په مخ ئې داسې خولې راماتې وې لکه چې لپه لپه اوبه ئې پرې اچولې وي۔ د هغې ساه راماته وه۔ او هره سلگۍ ئې اخري ښکارېده۔ د هغې خاوند داسې خاموشه ولاړ ؤ لکه چې يو بُت خپل حس نه لري۔ هغه نه پوهېدو چې څه وکړي۔ بيا ئې زړه له څه راغلل په درنو قدمونو د لېونۍ خواله راغۍ۔ او چې کله ئې د هغې په سر لاس

کھنبودو نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې د هغې ټول وجود اور اخستې وي. د مخ نه ئې ورله خوله اوچه کړه ولې د هغې په حالت کېنې څه فرق رانغړ. خاوند ئې ورته بیا بیا اوازونه وکړل ولې لېونۍ د زبیرګي نه علاوه نور هېڅ هم نه شو وئیلے. د یو ساعت سوچ نه پس د لېونۍ خاوند یوه اوږده ساه رابنکله پاڅېدو او د خاورو منګي نه ئې یو ګلاس اوبه راواخستې چې کله اوبه د لېونۍ حلق ته اورسیدې نو سترګې ئې پرانستې. د هغې د خاوند په سترګو کېنې د خوشحالی اوبنکې راغلې. لېونۍ په ډېر ارمان خپل خاوند ته وکتل اول مسکۍ شوه بیا ئې ووي ما وبخښه خپله لېونۍ معاف کړه. د هغې د خاوند زړه داسې جټکه وخوړه لکه چې د هغه په سینه کېنې طوفان راغلی وي. په اوچو شونډو ئې ژبه رابنکله او لېونۍ ته ئې ووي داسې خبره مه کوه. لېونۍ یو ځل بیا خاوند ته په غور وکتل او وې وئیل زه نوره ژوندۍ نه شم پاتې کېدے د هغې د خاوند په مخ ډېر رنگونه لاره راغلل. هغه یو ځل بره چت ته وکتل بیا ئې د شپې خاموشۍ ته وکتل هغه په یوه ساه ووي ته... ته وار خطا کېږه مه... بس چې که خبر وي دا شپه تېره شي نو زه به دې لورته هسپتال ته بوځم.

د هسپتال د نوم په اورېدو د لېونۍ په مخ لړۍ لړۍ اوبنکې راماتې شوې. د هغې د هسپتال د نوم نه نفرت و.

خاوند ئي چي کله هم د هسپتال خبره کړې وه لېونۍ ورته دواړه لاسه جوړه کړي وو۔ چي ،، د هسپتال نه د هغې د خپلو برگو د لاندې مرگ خوښ دے ،، د اسمان په مخ وريخي نورې هم گوري شوي ۔ د سپو غيا ورو ورو کمېده او د چرگانو بانگونه اورېدے شول ۔ لېونۍ خپله بيماري ژړله او د هغې خاوند خپله بي وسي ۔

شپه سبا شوه خود کلي خلقوته ددې قيامت پته نه لگيده په ټول کلي کښې صرف نازو ترور داسې ښخه وه چي د لېونۍ خاوند ورته ټوله قيصه کړې وه ۔ خوک چي نن مجبوره وه ۔۔۔ د بيماري د لاسه او د خپلې بي وسي د لاسه ۔

صبا له لېونۍ د گاډي په سيټ کښې پټې سترگې پرته د لوءه هسپتال په لور روانه وه ۔ د هغې سرد نازو ترور په زنگون پروت ؤ او د هغې خاوند د غمونو او فکرونو يو لوءه سيلاب په مخه کړے ؤ ۔

د لوءه هسپتال په وارډونو کښې نن هم گڼه گڼه وه ۔ د زنانه ډاکټري د کمري مخې ته داسې غوبل جوړ ؤ لکه چي هسپتال نه وي د کېډي مېدان وي ۔ اکثر زنانه داسې ښکاريدي لکه چي د مرض د نوم نه نا اشنا وي د هغوي په مخونو د ميک اپ نخښې هم د لرې نه ليدے شوي ۔ چي کله به د ډاکټري د کمري دروازه بيرته شوه نو دې سنگار شوؤ ښخو به ټپل جوړ

کرو۔ داسی تہل چي پکڻبي د هڏونو ماتبدو خطرہ وه۔ غتيي او مضبوطي زنانه به دننه لاري او بيماري بي وسه او بي کسه زنانه به هم دغسي د خدائي په اسره پاتي شوي۔ د هسپتال يو غت پت نوکر هم په دي پردو زنانه و کښي بي ضرورته تلو راتلو ولي د چا ورته د غر کولو همت نشو کېدے۔

د لېوني خاوند دا هر څه ليدل او په دي خبره پوهېدو چې لېوني ولي هسپتال نه نفرت کوي۔ د يو ساعت دپاره د هغه زړه ته هم دا خبره راغله چې واپس کلي ته لاړ شي او د لېوني د قسمت فيصله وخت ته پرېږدي۔ هغه گېر چاپېره کتل چې ناگهانه ئي ډاکټر سردار په نظر راغے د هغه په خپلو سترگو يقين نه راتلو چې سردار دلته څنگه راتلے شي۔ ډاکټر سردار د لېوني ورور و۔ ولي لېوني ونه ليدو۔ ځکه چې د هغې سترگي پتي وي۔ خو چې سترگي ئي غړولي نو د هسپتال په وارډ کښي پرته وه۔ د هغې ورور د هغې سرته ولاړ و د لېوني په سترگو کښي غتي غتي اوبنکي راغلي خو دا ځل په دغه اوبنکو کښي بي وسي نه وه۔ اعتماد و حوصله وه ځکه چې د هغې وينه د هغې سر ته ولاړه وه۔

ورځ تېره شوې وه او د ماښام لري خوري وي د هسپتال په وارډ کښي بنځو داسي گپ گرم کړے و چې هڏو د ختمېدو نوم ئي نه اخستو هر چا خپله خپله وئيله۔ څوک د بيماري د

لاسه پتھی سترگھی پرتی د خپل انجام پہ انتظار وی۔ ولې د هرې
 مریضې سره چې کومې درې درې نورې زنانه دپره وی د هغوي
 د خولو ټپولو دپاره هېڅوک نه وو۔ لېونی۔ هم په یو کت کبني
 غزبدلې پرته وه۔ کله کله به ئې سترگې راپورته کړې۔ گېر
 چاپېره به ئې وکتل او بیا به ئې سترگې پتې کړې۔ د هغې
 خاوند دوه درې ځله وار د تهره راغی د لېونی۔ په اوچو شونډو ئې
 نظر پرېوتو۔ په زړه کبني به ئې د پرڅه راغلل ولې هېڅ به ئې نه
 وئیل او بیا داکتر سردار وارخطا وارخطا وار د تهره رانوتو نو د
 لېونی د خاوند تلوسه سېوا شوه۔ هغه د سردار خولې ته کتل۔
 سردار د خپل تندي نه خوکه اوچه کړه او بیا ئې یو سوړ اسوېلي
 سره اووې ،، صبا له به اېرېشن وي ،،

د اېرېشن د نوم سره د لېونی د خاوند رنگ زیر
 وتبنتېدو لېونی۔ سر راپورته کړو او په سلگو سلگو کبني ئې
 ووی زما نور ژوند نه د مې پکار۔ زه مرگ غواړم زه به خود
 کشي وکړم۔ زما خاوند هسې هم مانه ستر مې شو مې د مې۔ دده
 به لار خلاصه شي۔ او زه به د سکون ساه واخلم او بیا هغه په بق
 بق وژرېده۔ داکتر سردار هغې له تسلي ورکړه د نشې څو
 ستنې ئې ورته ولگولې او بیا په شغ د وار د نه بهر ووتو۔ د
 لېونی خاوند یو ځل لېونی۔ ته وکتل د هغې سترگې پتې وې
 هغه په درنو قدمونو د وار د نه بهر راووتو۔ هغه د شپې په توره

تیارۂ کنبی برہ اسمان تہ کتل او پہ سترگو کنبی ئی او بئسکی
تلی راتلی۔

هغه د فکرونو سہلاب پہ مخہ اخستے ؤ لہونی۔ پہ هغه
گراڻہ وه۔ ددی باوجود چي لہونی۔ هغه تہ مینہ نئہ وه ورکړي۔
ددي باوجود چي لہونی۔ د خپل خاوند هرہ ورہ خبرہ لویہ کړي
ده۔ چري هم داسي موقع نئہ وه راغلي چي لہونی۔ د خپل خاوند
مشورہ منلي وي۔ هغی هر حل د خپل خاوند پہ معمولي خبرہ
اوبئسکی توئي کړي وي او خاوند ئی پہ زړه کنبی خان تہ د
لہونی۔ پہ واده کولو ستغي سپوري وئيلي۔ ولي نن هغه تہ د
لہونی۔ دا ټول عادتونه بنه بنکار بدل هغه لہونی۔ نہ د جدا ژوند
سوچ هم نئہ شو کولے۔ او بلخوا د لہونی۔ زړه د ژوند نہ مور ؤ۔
هغه د بیماری د لاسہ دومرہ تنگہ راغلي وه چي خاوند تہ ئی
هم نئہ شو کتلے۔

د هسپتال شپہ هم ورو ورو وغزیده او اخر سبا شو۔
لہونی۔ لاوس هم د نشي د لاسہ پتي سترگی پرتہ وه۔ ډاکټر
سردار وارډ تہ راغے۔ د لہونی۔ خاوند تہ ئی غلي غوندي خئہ
ووي او بيا چي د هسپتال پہ وارډونو کنبی د معمول غويل
جوړيدو نو لہونی۔ د اږبشن پہ تخته پرتہ وه۔ د هغی خاوند د
اږبشن د کمري نہ بهر وارخطا ولاړ ؤ۔ هغه به کله خان تہ د
لاسي ورکولي او کله به لکه د لہونو خان سرہ لگيا شو۔

نازو ترور چي ٿوله شپه ئي د هسپتال په ڪلڪو سيمټو روڼه کړې وه. د اږپشن د ڪمري په دروازه کښې ناسته وه. خلق تلل راتلل... او بيا دوه گڼتېي پس د اږپشن د ڪمري نه يو سټرېچر راووتو چي دوو ڪسانو نيولې و. د هغوي مخونه په سپينو کپرو پټ وو او په سټرېچر سپين خادر غوړ بدلې و سټرېچر يو شخ سره د زنانه و د وارډ نه گس اړخ ته يوې ڪمري ته ورسولې شو. دا هر څه د لېونۍ د خاوند مخې نه تېر شو خود هغه په خپلو سترگو يقين نه راتلو د هغه زړه درزېدو او قسم قسم وسوسې ئي ذهن ته راتلې. هغه لکه د لېونو سټرېچر پسې ڪمري ته منډه کړه. سړي بهر راوتل ولې هېڅ ئي ونه وئيل د لېونۍ خاوند نېغ ڪمري ته لاړو لېونۍ په کټ کښې خوره وړه پرته وه د هغې سترگې پټې وې. په شونډو ئي گز گز پتري ولاړ وو. هغې مسلسل زبیرگي کول. لمبې اوس هم د هغې په سر بليدي. او د هغې خاوند په زړه کښې ډېر څه کرل رېبل. دغه ساعت ډاکټر سردار ڪمري ته راغے. د هغه په مخ د خوشحالی. نخښې واضحه ښکارېدې. هغه يو ساعت د لېونۍ کټ ته ودرېدو د هغې په تندي ئي لاس کېښودو او بيا د نازو خواله ورغے چي د ډېر وخت راسې خاموشه ناسته وه. سردار هغې ته څه ووئيل او چي هغې خپل پلو پورته کړو نو په غېږ کښې ئي يوه وړه او ښکلې ماشومه پرته وه. ډاکټر د خدا

نه شين شو او وي وئيل ،، دا خوزرقبش ده ،، د لبونى-
خاوند په ژور نظر ماشومې ته وکتل مسکې شو او ځان سره ئې
په چپه خوله ووئيل ،، زرقبش ،، -

ورځ يو ځل بيا سترې وه او د مازيگر په غېږ کښې د
اوده کېدو په غرض روانه شوې وه - چې لبونى- سترگې
وغړولې نو يو ځل ئې خپل خاوند ته وکتل مسکې- شوه - بيا
ئې سترگې پټې کړې او چې د ماښام تياره خور بده نو لبونى-
نه د هغې خوئېندې وروڼه او مور پلار چاپېره ناست وو- لبونى-
خپله ماشومه زرقبش پخپلې سينې پورې جوخته نيولې وه او
لکه د لبونو ځان سره په خدا خدا لگيا وه ،، زه مرگ نه
غواړم- زه ژوند غواړم ډېر ژوند --- د خپلې ماشومې زرقبش
دپاره د خپلې زرقبش دپاره ،، د هغې په سينه کښې د مور د
مينې احساسات راپارېدلي وو- خوئېندې وروڼه ئې خاموشه
وو او د مور په سترگو کښې ئې د خوشحالى- اوبسکې تلې
راتلې-

چې يو فکر ئې ادراک کولې نشي
مور د هاغه عظمتونو خلاصه ده

د کور غل

د ،،اپريشن، ، د اعلان کېدو سره په ټوله علاقه ويره خوره شوې وه . د هر چا په ذهنونو کېنې ،،ډېر سوالونه ، ، تلل راتلل خو چا هم دا فېصله نشوه کولې چې د گلونو ددې گلدر و صباؤن به خه وي . ماشومانو به چې د خپلو پلارانو په مخ د وارخطايي لکيرو ته کتل نو اوبه بورېنېدل . او چې چېرته لري به د جهازونو د شور سره د گولو پرېوتو درزار شو . نو د زبانه و په مخونو به اوبنکې لري لري شوې . هغوي به په سواليه نظر پورته اسمان ته او کتل . د سپين رېرو په جلالې سترگو کېنې به د تيرو وختونو رنگونو چور لکونه اوخوړل . خوبيا به د هغوي اوچو تراړو تراړو شونډو کېنې دغه رنگونه پيکه پيکه شول . او هغوي به خاموشه پاتې شوې .

دھر چا دا کوشش وو چہی زر ترزہ خان د ہور ددغہ لمبونہ اوباسی۔ نہ چا سرہ د کلی غم وو او نئے چا خیل دک کور تہ پہ شا کتلے شو۔ خکھہ چہی خبرہ د ،سر،، د بچ کولو وہ۔ چہی خنگہ خنگہ خلق بہی کورہ کبدل۔ د تہول ملک د ہر وگہری زرہ پہ خیلو وطن والو خوڑدو۔۔۔ او بیا دا خبرہ د ملکی حدونو نہ دہرہ لری تہولہی نری تہ اور سیدہ۔

پہ لکھونو بہی کورہ۔۔۔ ژریدلو، کپیدلو او زوریدلو کورنو پہ کیمپونو کنبہ پناہ واخستہ۔ خود ہغوی اوبسکی نئے کیمیدی خکھہ چہی د چا نہ د خیلہی وینہی بہی کفنہ لاشونہ د اللہ تعالیٰ پہ اسرہ پاتہی وو۔ او د چا نہ ماشومان بہی درکہ وو ہریو کیمپ د حشر میدان وو۔ ہر خوا سلگی۔ وہی۔ ہر خوا سانڈی وہی۔ پہ ہر زرہ او ذہن کنبہی د خیل تالہ والہ کور ارمان ازغے ازغے کبدو۔ او بیا د تماشینو یوہ لری شروع شوہ۔ شوک د انسانیت د خدمت د پارہ راغلل او چا د ملاکنڈ د کدوالہ و پہ ارمانونو کنبہی خیل سیاست لہ خائے ورکولو۔ خو۔۔۔۔ د حالاتو لمبو وھلی سلگی۔ سلگی۔ کدوالہ نئے د چا پہ ،ایمان،، پوھیدل او نئے پہ اسلام۔

خہ مودہ ددی بہی وسہ او بہی کسہ بہی کورہ پہ زخمونو مالگہی اودرولہی شوہی۔ د خیل وطن خلق ،، خیلو،، بہی حیا کرہ۔۔۔ او بیا چہی کلہ دا ڈرامہ مینخ تہ راغلہ چہی د کدی پہ سر

به روپی۔ هم ملاوېږي۔ نو د پښتنو د حيا ، عزت او پښتنو امتحان راغی۔۔۔ او لکه د نور کله پشان د جواری دا داؤ۔۔۔ هم پښتنو اوبائیلو او د حضرت باچا خان هاغه خبره رښتیا شوه چې ، پښتانه هر څه ته د ټینګې دي خو ، پیسې ، ، ته د ټینګې نه دي ، ، ډېر درانه ورکښې سپک شول۔ د رجسټریشن د ټول نظام په رڼا ورځ سپکاو او اوشو۔ خلقو د پیسو دپاره د پینځه و کسانو کورنۍ په شلو شلو حساب کړې۔ د وس خاوندانو د بې وسه ، یتیمانو او کونډو رنډو و حقونه ښه په نره په بده کړه۔ او د هاغه خلقو په قربانۍ پورې په بق بق خدا اوشوه۔ څوک چې سرتور په د یو لوی خدای په اسره د کلي نه راوتی وو۔

شیرولي چا چې۔۔۔ څو ورځې وړاندې د خپلو گلدر و په بده ورځ اوبنګې تویه ولې او هر څه ته به ئې د ، شک ، ، په نظر کتل۔ او په خپل وېخ ضمیر به ئې فخر کولو۔ د پیسولالچ په مخه واخستو۔ هغه په یوه داسې محکمه کښې افسر وو کومه چې د اولسي خدمت محکمه وه۔ د هغه کورنۍ ته د سرکار له خوا په لوی ښار کښې د اوسېدو اسانې ورکړې شوې وه۔ خولالچ۔۔۔ د هغه په سترگو پردې راوستې۔ هغه خپل ضمیر په خپلو لاسو قتل کړو او ځان ئې په هاغه کسانو کښې شمار کړو د چا چې نه کور وو او نه څوک د تپوس پوښتنې۔

شپر ولي --- راشن ته هم ٽينگ نه شو او پيسو ته هم - او
 چي کله ورته دا معلومه شوه چي د صحافيانو دپاره هم څه
 پيسې ټکي ملاوېږي نو که هر څو هغه صحافي نه وو خوبيا
 ئي هم هلته منډه کړه - او په جعلي کاغذونو ئي د خپل بي حسه
 ضمير مخ نور هم تور کړو - هغه دا ټولي ، ،مرداري ، ، خوږې - خو
 کله ورته هم دا احساس نه کېدو چي زه څه کوم - که هر څو د
 هغه تعلق دمذهبي خلقو سره وو - خو اوس ترې مذهب هم هير
 وو - پښتو هم هيروه وه او غيرت هم -

شیر ولي ته به چې چا د هغه د اصلي حيثيت احساس
 ورکړو نو هغه به تندې او چونړلو او اوبه ئي وئيل - ، ، مړه څوک
 ئي ټپوس کوي ، ، - او بيا د هغه نه هله ، ، ټپوس ، ، او شو چې
 کله هغه ددغه پردي حق سره خوشحاله خوشحاله کورته روان
 وو - چې ناگهان ورته خبر راغې - چې ورکوټې ماشوم ئي په
 هوائی گولۍ لگيدلې دے - د شيرولي د لاس نه د راشن سامان
 پريوتو - د هغه په وجود لږزان راغې - د هغه په ذهن کښې هاغه
 ، ، حرامې روپۍ ، ، په تيزۍ سره اوچورليدې - کومې چې هغه په
 ډېر فخر په بډه کړې وې - هغه په لاره کښې زيږ زيځلې ولاړ وو -
 کله به ئي د حکومت له خوا هاغه اساني يادولې کومې چې دده
 ته د نوکړۍ په بنياد ورکړې شوې وې او کله به ئي هم د خپل
 حکومت سره خپلې دھوکې او فراډ ته خيال لارو - هغه ته ځان

مجرم مجرم بنکاریدو۔ ہغہ پہ درنو قدمونو کور تہ روان شو۔ چہ دروازی تہ نزدی شو نو د زنانه ؤ ویرونہ ئی واؤریدل۔ ،،وی کنہ۔۔۔ ما خودہ تہ وئیلی وو چہ مہ راؤرہ۔۔۔ پہ ما پسہ داد حرامو خورا کونہ۔۔۔ وی کنہ د خوارانو، عاجزانو حق راتہ د گل غوندی خوئے واخستو،، شیرولی د خپلی بنسجی دغہ ساندي اوریدلہ۔ د ہغہ پہ تور سکان مخ دوه سپینی سپینی اوبنسکی راغلی۔ او پہ بریتونو کبسی ئی ورکی شوہ۔ ہغہ یو اسویلو اوکرو۔ چہ پور تہ اسمان تہ ئی اوکتل نو د ہغہ غورونو تہ یو اواز اغے۔

،، اللہ تعالیٰ ہر خہ معاف کوی خو پردے حق نہ معاف کوی ،، شیرولی اوبورنیدو۔ د ہغہ احساس د ہغہ پہ بہ حسہ ضمیر چکونہ لگول۔ او بیا ئی چہ پہ خپل ماشوم مہر خوی سترگی اولگیدی نو پہ بق بق پہ ژرا شو۔ ہغہ ژرل او بنسجی ئی ورتہ پہ سلگو کبسی وئیل ژارہی خلہ ،، ورشہ نور د ہاغہ یتیمانو خورا کونہ او کونہ ورنہو حقونہ نور را اوترورہ چہ ما درنہ ہم خدائے پاک واخلی پاخہ۔۔۔ ورشہ نور حرام کور تہ راؤرہ ،،۔ پہ شیر ولی دا تولی خبری لکہ د تندر گزارونہ لگیدل۔ ہغہ ملامتہ زورند سرد خپل ماشوم خوئی پہ مرگ اوبنسکی تویہ ولی او خلقو پہ سوالیہ نظرونو یو بل تہ کتل۔

زما نور چاپ کتابونہ

- ۱ محنت کا پہل د ماشومانو لپارہ قیصہ چہی زما د سکول
پہ ورخو شپو کنبی پہ کال ۱۹۷۵ء کنبی
چاپ شو۔
- ۲ گیلی د کالج پہ ورخو شپو کنبی د لیونو
احساساتو، ورومبی شعری مجموعہ،،
چہی پہ کال ۱۹۷۸ء کنبی چاپ شوہ۔
- ۳ وینن خوبونہ د یونیورسٹی پہ ورخو شپو کنبی مرتب
کرمے شوہی دویمہ شعری مجموعہ چہی پہ
کال ۱۹۸۱ء کنبی چاپ شوہ۔
- ۴ گل بانو د برسوات یوہ اولسی قیصہ چہی پہ منظوم
شکل کنبی پہ کال ۱۹۸۲ء کنبی چاپ شوہ۔
- ۵ صلو علیہ ورمیہ نعتیہ مجموعہ چہی پہ کال ۱۹۸۹ء
کنبی چاپ شوہ او پہ کال ۱۹۹۱ء کنبی
ورتہ د پاکستان پخوانی صدر خدائے
بخنبلی غلام اسحاق خان ایوارڈ ورکرو۔

- ۶ رائجی چچی د پښتو د معیاری لطیفو مجموعہ چچی دوه ځله چاپ او خوره شوه. په وړمبي ځل په کال ۱۹۹۲ء او په دویم ځل په ۲۰۰۶ء کښې چاپ شوه.
- ۷ ستا په نوم د شاعری دویمه مجموعہ چچی په کال ۱۹۹۳ء کښې چاپ او خوره شوه.
- ۸ ډالی په دې کتاب کښې د عبدالحمید بابا او علي خان بابا هاغه منتخب غزلې شاملې دي کومې چچی دیو بل سره فکري مناسبت لري. د نوموړي شاعر دا دیوان د مکملې دیباچې او د لټون نه پس د نوي کلام سره چاپ شوه او خور شوه دے.
- ۹ دیوان احمد دین طالب د کشمیر د خونړو حالاتو په حقله د سلیم نگر دیزې د کتاب ،، می ۱۱ نئے کشمیر جلتے دی کھا ،، دا ترجمہ د یوې ډېرې تفصیلي دیباچې سره په کال ۱۹۹۷ء کښې خوره شوه.
- ۱۱ مشکني د شاعری دا دریمه مجموعہ په کال ۲۰۰۲ء کښې خوره شوه چچی ورکښې د غزلو نه علاوه آزاد نظمونه او قطعې هم شاملې دي.

- ۱۲ لہونتوب د ازاد نظمونو، قطعاتو او غزلو دا مجموعہ
پہ کال ۲۰۰۵ء کبھی بیا پہ کال ۲۰۰۶ء او
بیا پہ کال ۲۰۰۷ء کبھی چاپ شوې ده۔
- ۱۳ جلوي د جدید نعتونو دا مجموعہ پہ کال ۲۰۰۶ء
کبھی چاپ شوه چې ورته د پاکستان
پخواني وزیر اعظم شوکت عزیز ایوارډ
ورکړو۔ او دا هم ددې کتاب برکت وو چې زه
د حکومت پاکستان له خوا په خصوصي
توگه، عمرې،، ته اولبرلې شوم۔
- ۱۴ لېونی-
سندري د منتخب فلمي او غېر فلمي هاغه سندرو
مجموعه چې د ادب په چوکاټ کبھی ځائے
کړے شوي دي په دې کتاب کبھی گني
نظمنه هم شامل دي۔ چې په کال ۲۰۰۷ء
کبھی چاپ شومے دے۔
- ۱۵ ډاکټر کبير
ستورے د بره پښتونخوا د لوائے مبارز ځدائے بخښلي
ډاکټر کبير ستوري د ژوند او ملي خدمت
په حواله دا کتاب د ډېرو پوهانو، روشن
فکرانو او ليکوالو احساسات لري۔ چې په
کال ۲۰۰۷ء کبھی چاپ شومے دے۔
- ۱۶ ما هېرولے نة
شې په لنډو بحرونو کبھی د غزلو دا مجموعہ په
کال ۲۰۰۸ء کبھی چاپ شوې ده۔ چې په

- ۱۷ اے گنبد
خضریٰ
آخرہ کنبی دوه،، لہونی سندرې،، هم لري۔
په حرم شريف کنبی د لیکلو نعتونو دا
مجموعه چې د هر لفظ لیکلو ئې زما روح
ته سکون او زړه ته اطمینان رابخیلے دے۔
- ۱۸ ماتہ آئینہ
(دریم چاپ)
د افسانو دا مجموعہ چې هرہ،، المیہ،،
ئې ستاسو د توجه پامته داره ده۔

کتابونه مې ډېر اولیکل لائقه
لاد شعر په رموزو نه پوهېږم

لائق زاده لائق
جون ۲۰۰۹ء

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**